

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 25.—
za en mesec . . . " 2-20
za Nemčijo celoletno . . . " 29.—
za ostalo inozemstvo . . . " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . " 2.—
V pravi prejemni mesečno . . . 1-70

Sobotna izdaja:

za celo leto . . . " 7.—
za Nemčijo celoletno . . . " 9.—
za ostalo inozemstvo . . . " 12.—

SLOVENE

Inserati:

Enostolpna poltivrsta (72 mm):
za enkrat . . . po 18 v
za dvakrat . . . " 15 "
za trikrat . . . " 13 "
za večkrat primeren popust.

Paročna oglasila, zabavala, osmrtnice itd.:
enostolpna poltivrsta po 2 vlin.

Poslano:

enostolpna poltivrsta po 40 vlin.
Izhaja vsak dan, izvenredni ne-
delje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga Vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne branilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Na Balkanu.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 24. decembra. Uradno se raz-
glašja:

Manjša podjetja v zadnjih dneh so nam
dovedla približno 600 ujetnikov.

Sicer nobenih posebnih dogodkov.

Namestnik načelnika generalnega štaba:
pl. Höfer, fml.

Dunaj, 25. decembra. Uradno se raz-
glašja:

Nič novega.

Namestnik načelnika generalnega štaba:
pl. Höfer, fml.

Dunaj, 26. decembra. Uradno se raz-
glašja:

Položaj je neizpremenjen.

Namestnik načelnika generalnega štaba:
pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 24. decembra. Veliki glavni
stan:

Nobenih posebnih dogodkov.

Vrhovno vojno vodstvo.

Berlin, 25. decembra. Veliki glavni
stan:

Nič novega.

Vrhovno vojno vodstvo.

Berlin, 26. decembra. Veliki glavni
stan:

Položaj je splošno neizpremenjen.

Vrhovno vojno vodstvo.

× × ×

Črnogorsko uradno poročilo.

Lužano, 24. decembra. (Kor. ur.) Črno-
gorski generalni štab poroča iz Cetinja z
dne 20. t. m.: Sovražnik je 10. t. m. ponov-
no brezuspešno napadel naše postojanke
pri vasi Lipovak. Pri tem smo ujeli več
mož in zaplenili eno strojno puško. V smeri
proti črti Berane—Rožaj smo pričeli z
ofenzivo in premagali sovražnika na tej
celi fronti. Sovražnik se je pri Rožaju
umaknil. Med zasledovanjem smo ujeli raz-
lične vojake.

Genj, 24. decembra. (Kor. ur.) Uradno
črnogorsko poročilo z dne 24. t. m.: V smeri
Rožaj in Berani smo odbili napad proti
Turjaku, okoli 15 km vzhodno od Beranov
in zadali sovražniku velike izgube. Podili
smo ga v smeri proti Bločam do vasi Iva-
nija, okoli 18 km severno od Beranov.

Današnji Belgrad.

Prva številka »Belgrader Nachrichten«
poroča o Belgradu:

Razstreljeni Belgrad, glavno srbsko
mesto v razvalinah, tako se misli. Brez

dvoma je, da nosi Belgrad na sebi sledi
onih viharov dni izza obstreljevanja me-
sta, vendar se tukaj ne more govoriti o
mestu v razvalinah. C. in kr. čete so imele
le to nalogo, vreči sovražnika iz njegovih
postojank. To so tudi junaško izvršile, ali
da bi brez koristi in brez namena povzro-
čile škodo, uničile cvetoča mesta, tega se
niso mogle naučiti od svojih severnih so-
vražnikov. Belgrad je sicer poškodovan, ali
poškodbe so le v toliko velike, v kolikor
je to zahtevala neobhodna potreba. Kali-
megdanu in Topčideru, kjer so se nahajale
glavne srbske postojanke, niso prizanašali,
vendar so pa spodnji mestni deli večinoma
skoro vsi nepoškodovani. Tudi konaku je
z veliko skrbnostjo prizanašano, ravnotako
so ostali vsi spomeniki nepoškodovani.

Takoj po dohodu c. in kr. mestnega
poveljstva so se storili vsi potrebni koraki,
da se vse po možnosti popravi, električne
naprave kakor tudi mestna cestna želez-
nica so pričele delovati. Vodovod je zopet
preskrboval mesto z zdravim pitno vodo;
ceste so se popravile in pobešlo prebival-
stvo se vrača nazaj v svoje rodno mesto.

Trgovci so pričeli odpirati svoje tr-
govine in počasi se trgovina zopet oživlja.
Prebivalstvo postaja prijaznejše in razvi-
jajo se prijateljske razmere; kajti Belgraj-
čani vidijo, da jim je zagotovljena varnost
življenja in premoženja. Delavski oddelki
c. in kr. čet so na delu ponoči in podnevi,
da popravijo škodo, tlak, kakor tudi hod-
nike.

Približno 30.000 prebivalcev se je vr-
nilo v mesto, del prebivalstva pa mesta
sploh ni zapustil. Vsi imajo tukaj dovolj
priložnosti videti, da se za dobrobit prebi-
valstva na vsi moči skrbijo in upati je, da
pridejo ljudje do prepričanja, da moreta
oba naroda le v mirnih in prijateljskih raz-
merah živeti in skupno delovati.

Naše prodiranje skozi Albanijo in Črno-
goro.

Berlin, 26. decembra »Daily Chro-
nicle« izjavja: »Sovražne čete hite proti al-
banskemu obrežju, da zabranijo zopetno
zbiranje srbskih čet. Osrednjim velevladim
gre: 1. da uničijo srbsko armado, 2. da po-
bunijo mohamedance in 3. da nadvladajo
Jadransko morje.

Valona srbska prestolnica.

Lužano, 26. decembra. Kralj Peter se
je čez Drač prepeljal v Valono, kjer se na-
haja od torka začasno srbska prestolnica.
V Valoni se čuti kralj Peter kot gost itali-
janskega kralja.

Lužano. Princ Aleksander Karagior-
gjevič je došel v Bari. Potrjuje, da ostane

kralj Peter začasno v Valoni, kralja Nikito
pa pričakujejo v Florenci.

Srbski kralj došel v Italijo.

Pariz, 26. decembra. (K. u.) »Agence
Havas« poroča iz Rima: Kralj Peter se je
pripeljal iz Valone v Italijo.

Pašić v Solunu.

Solun, 26. decembra. Pašića pričaku-
jejo v Solunu, kjer se bo posvetoval z voj-
skovodji sporazuma o vojaških odredbah.
Iz Soluna potuje v Atene, kjer se bo poga-
jal z grško vlado o izročitvi srbskega dr-
žavnega zaklada. Grška vlada namreč no-
če vrniti celega zaklada, ker na Grškem
kroži veliko srbskih bankovcev.

Najdeni spisi v palači srbskega prestolo-
naslednika.

Sofija, 26. decembra. Listi poročajo, da
so v palači srbskega prestolonaslednika v
Nišu našli številne važne spise, med njimi
obsežno pisemsko občejevanje prestolona-
slednika Aleksandra s kralji, nadalje nekaj
lastnoročnih pisem ruskega carja. Najdena
pisma baje odkrivajo vlogo Srbije pred iz-
bruhom svetovne vojske kakor tudi pred
srbsko-bolgarsko vojsko leta 1913. Pisem
je okoli 500.

Beda srbskih beguncev v Solunu.

Solun, 26. decembra. Srbske rodbine
se preživljajo z beračenjem. Njih položaj je
tem slabši, ker se sprejemajo srbski ban-
kovci le za polovično ceno. Veliko begun-
cev je prošlo na avstrijskem in na bolgar-
skem konzulatu, da se smejo vrniti. Srbski
vladi povratek beguncev ni všeč. Dosegla
je, da srbski denar sprejemajo solunske
banke s 70 odstotki nominalne vrednosti.

× × ×

Rumunski senat.

Bukarešt, 25. decembra. (Kor. urad.)
Senat je končal debato o adresi in jo spre-
jel z 72 proti 16 glasovom.

Gredisteanu je rekel, da ni mo-
goča sloga z vlado, ki vodi politiko obo-
tavljanja in čakanja.

Ministrski predsednik Bratianu je
izjavil, da se je pred zborovanjem pre-
pričal, da vlada med vlado in večino po-
polno soglasje. Tudi opozicijo je prosil za
pomoč, del opozicije ga je res podpiral,
drugi del opozicije pa mu je to odrekal in
ta del je spril tudi gospodarsko politiko
vlade na razgovor. — Gotovo živimo v go-
spodarskih težkočah, vlada je storila vse,
toda ne sme se vladi očitati, če ni bilo iz-
voza, dokler so bile Dardanele in Donava
zaprte. Izdali smo izvozne prepovedi zato,
da smo dobili potrebni pregled o zalogah.
Več izvoznih prepovedi smo odpravili, ker
nekateri države dovoljujejo izvoz gotovih
za nas zelo potrebnih stvari le tedaj, če

jih tudi mi z blagom odškodujemo. Ni res,
da bi si Bratianu želel narodne vlade, ka-
kor to trdi Filipescu. Odklonil sem tudi
pomoč, katero mi je opozicija ponujala pod
pogojem, da prej napovem vojno. Končno
je Bratianu izjavil, da ugled Rumunije ni
padel, ampak zrastlel.

Iz adresne razprave v rumunski poslaniški
zbornici.

Bukarešt. (Kor. ur.) Med razpravo o
adresni v poslaniški zbornici je razveselje-
val protigovornik s svojimi zmedenimi
razmotirvanji političnega položaja celo
zbornico. Ko je rekel, da je kralj Karol v
lanskem jesenskem kronskem svetu izja-
vil, da pritrjuje nevtralnosti le, da ohrani
dinastijo, ga je prekinil Carp z besedami:
»Bil sem navzoč pri kronskem svetu. Ni
se zgodilo to, kar Vi pripovedujete.« Go-
vornik je zahteval, naj se pove, če je za-
četkom vojske Stere s pooblastilom vlade
odpotoval na Sedmograško in trdil, da je
takrat notranji minister svetoval prebival-
stvu v Moldaviji, naj izprazni deželo. No-
tranji minister zakliče: »To ni res.« Posla-
nec Dan je razpravljal o neuspehih opo-
zicije. Njena vojska ni bila domoljubna.
Dežela je dolžna, da ne vplivajo na njo te
ali one simpatije, marveč misliti mora le
na svoje interese. To je prava politika, mo-
dra in premišljena. Vse dežele so razumele
v teh težkih časih svojo dolžnost. Opozi-
cija je storila veliko napako. Ne gre, da se
s tako agitacijo služi narodnim vzorom. V
velikih trenutkih se mora zaupati. Opozi-
cija hoče, naj Rumunija nastopi, naj sledi
kar hoče, če tudi uničenje dežele.

Šebeko pri rumunskem kralju in kraljici.

Bukarešt. (Kor. ur.) Nekdanji rusk'
veleposlanik na Dunaju, Šebeko, je bil
sprejet 24. t. m. dopoldne pri kraljici Ma-
riji. Sprejel ga je tudi kralj.

Šebeko odpotoval iz Rumunije.

Bukarešt. (Kor. ur.) Šebeko je odpo-
toval 26. t. m. iz Bukarešte.

Izvoz žita iz Rumunije.

Bukarešt. (Kor. ur.) Delovni ministet
Anglescu je predlagal min. svetu, naj z 29.
decembrom odpravi cestno takso, ki se je
dozdaj pobirala za v inozemstvo izvoženo
žito.

Bukarešt. (Kor. ur.) Uradni list objavlja
nov seznam osrednje komisije za prodajo
in izvoz žita. V komisiji je zdaj več
kmetskih zastopnikov, kolikor jih je bilo
prej.

Rumunska kupčija.

V zadnjih časih je vedno bolj izgine-
valo upanje, da bomo dobili precej žita in
zlasti koruze iz Bolgarske. Pri njeni sosedni
Rumuniji se je po več mesečnih pogajanjih
sklenila kupčija za 50.000 vagonov žita in

LISTEK.

Spomin na sv. večer.

Južno bojišče.

Naletaval je droben sneg, pomešan z
deževnimi kapljami, in za debelimi plastmi
sivih oblakov so tiho spavale nebeske zve-
dice. Vsa črna je bila noč, kakor v prav-
ljici, z grozo napolnjena, skrivnostna in brez
življenja. Snežinke so se lovile in poljub-
ljale med seboj, poredno nagajale brzim
deževnim kapljicam in padale enakomerno,
tiho, komaj slišno. Zdajz zdaj je potegnil
vetrič, se zaletel ob skalnate stene, zapi-
skal in zaječal, in se porazgubil med pre-
padi in po strminah. Noč ga je premagala,
plašljivca, ga zajela v temni, mogočni plašč
in zakraljevala med brezdnimi, po skalovju
in duplinah, vsepovsod. In snežec jo je krat-
kočas in pršil z oblakov in padal sanjavo,
in njegova pesem je bila otročja kakor
uspavanka. . .

Za mogočno skalo, tik na zavajočim
prepado, je stal na straži infanterist Ja-
nez Krvina. Mirno je stal kakor kip in nje-
gove oči so zrle v temno noč, kakor da ho-
čejo prodreti in poiskati nekaj popolnoma
neznanega in tujega. Niti zganil se ni Janez
in v temi je bila njegova postava slična
kalnemu izrastku ali pa osamljenemu deb-

lu. Pač, sedaj se je premaknil, zacepetal z
nogama, nato pa zopet obstal mirno. Mor-
da je otresel sneg z obuvala, morda ga je
stresel mraz, kdo ve! Njegove oči pa so zo-
pet motrile in bulile v noč in sneg ga je ob-
letaval in deževne kapljice so mu pršile v
obraz.

Janez je vršil težko nalogo stražarja
in njegova duša se je zavedala vzvišene
dolžnosti, zajedno pa mu je govorila vsa
notranjost, da stoji na straži v slovesnih
urah, na Sveti večer. Skoro odveč, nespa-
metno se mu je zdelo to. Da bi poizkusil
sovražnik priti in prodreti nocoj, v tej sve-
ti noči, to se mu je zdelo nemogoče. »Sve-
ti večer praznuje vsakdo in menda tudi so-
vražnik«, tako je mrmral poltiho in se za-
mislil nazaj v pretekla leta. . .

V krogu svoje družine je preživel obi-
čajno v tihi sreči slovesni večer Kristuso-
vega prihoda. Kako je že bilo? — Pri po-
grnjeni mizi je sedel in se pogovarjal z Ano,
svojo ženo o teminonem in otroka, Anica
in Tonček sta postavljala jaslice, se vese-
lila in kramljala brezskrbno. Pred jaslicami
je kotu je brlela skromna žrnjela in po
kamri se je razprostiral prijeten vonj po
božičnemu pecivu. Kar naenkrat je zadonel
na gričku pri cerkvi veliki zvon, in mo-
gočen in slovesen je bil njegov glas, ki je
vabil vernike k polnočnici. »Ali bomo šli;
že vabil« je rekla Ana in pričela oblačiti
Anico in Tončka. — In pri polnočnici, kako

nenavadno je bil razsvetljen božji hram,
kako angeljsko-lepo je bilo petje, kako so
bučale orglje in vbirale krasne božične
melodije!

Janez je mislil in se oživel v lep bo-
žični večer, kakoršnega je bil obhajal prej-
šnja leta. Zazdelo se mu je, kakor da se i
nocoj veseli v krogu svoje obitelji in po-
zabil je skoro, da se nahaja na straži v ne-
posredni bližini sovražnika.

Kar naenkrat pa se je streznil in pre-
dramil. Zdelo se mu je, da sliši neke v bli-
žini, tam ob prepadu, stopinjo in postal je
pozoren. Posluškoval je in pridrževal sapo.
— Tiho in mirno je bilo vse naokrog, sa-
mo sneg je naletaval še vedno in njegovo
padanje je bilo podobno nalahnemu plju-
skanju vode. A Janezu ni dala miru njego-
va duša. Napenjal je oči in zrl v temo pro-
ti prepadu, odkoder so prihajali odmevi
dozdevnih korakov. Hotel se je pomiriti in
priti na jasno glede svojega domnevanja,
in je zakričal v noč:

»Stoj! — Kdo tu? — Glas se je odbi-
jal in votlo odmeval iz prepado in skalnih
dupel, in Janeza je bilo skoro groza. Po-
slušal je za trenotek napeto, in ko ni bilo
ničesar čuti, je mrmral znova polglasno:
»Nič ni. Samo sneg je in dež. Sovražnika
danes pač ne bo, saj je vendar Sveti ve-
čer!«

Pomiril se je zopet popolnoma, misli
pa so mu krenile nazaj v sobico, kjer se

je pogovarjal z Ano, kjer sta kramljala pri
jaslicah otročiča in se je razprostiral pri-
jeten vonj po kadilu in božičnem pecivu.
Srečen je bil, da ga ne moti nihče, da je
sam v svojem razmišljanju, in ni mu bilo
dolgočasno, ker je praznoval Sveti večer v
svojem srcu. In sneg je belil njegovo obleko
in deževne kapljice so mu polzele po licu,
njemu pa se je zdelo, da se pogovarja z An-
in da ga poljublja Anica in Tonček. . .

× × ×

Na koncu vasi, prav ob parobku gozda,
je stala sredi lepo zasajenega vrta, vsa lič-
na in vabljiva, hišica Janeza Krvine. Ni bi-
la sicer bogvekakoli bogato opremljena, bila
je pač lesena in krita s slamo, kakor druge,
toda Janez jo je imenoval svojo last in to
je bilo tisto, kar se mu je zdelo najlepše.
V koči sami, kakor tudi okoli nje, povsod
je vladal vzoren red in prav nič ni bilo po-
znati, da gospodarja samega že čez leto
dni ni doma.

S slovesnim plaščem odeta in praznič-
na je vas nocoj, kakor bi slutila, da obha-
jajo njeni stanovniki spomin bornega roj-
stva Kristusovega. Vse tiho je po vasi, nič
ni tistega običajnega šuma in nikjer ni ču-
ti človeškega glasu. Razsvetljene kočje sve-
dočijo, da so se zbrali vsi udje posameznih
družin, da skupaj v veselju in sreči meži-
vijo skrivnostinolni Sveti večer.

sočivja. Številka je precej visoka, a se za Avstrijo takoj zmanjša, če pogledamo natančneje vanjo. Od teh 50.000 vagonov dobi 27.750 Nemčija, 22.250 pa Avstrija in Ogrska skupaj. Svoj čas se je sicer slišalo, da Ogrska ne reflektira na rumunsko žito, zdaj prihaja glas, da bo treba deliti v razmerju 70 : 30. Tako dobi Avstrija od cele pošiljatve 15.575 vagonov. Teh skupnih 50.000 vagonov obstoji iz 20.000 vagonov pšenice, 10.000 vagonov koruze, 7500 vagonov ječmena, 5000 vagonov ovsu, 2500 vagonov graha in 5000 vagonov fižola. Kdor ima čas in mu drugega dela manjka, naj zračuna, koliko kil pridelajo eno osebo in našel bo, da vlada vsled rumunske pošiljatve zadnjih ostrejših odredb glede porabe moke res ne more odpraviti. Obljubljenih je še novih 50.000 vagonov, pa še prvih 50.000 bo treba spraviti iz Rumunije v času od 1. januarja do 1. aprila. 30.000 vagonov bodo prevozile železnice, 20.000 vagonov naj pride po Donavi. Ogrske železnice bodo imele precej dela in ne bo kakih novih težav, bodo s časom vendarle navozile tako množino, da bi vlada v zadnjih mesecih pred novo žetvijo mogla zboljšati množino dnevnega kruha ali moke. Temeljna cena te rumunske pšenice je za meterski stot 32 zlatih lejev ali v naših kronah 37.34. Za vsak meterski stot je treba plačati še 6 lejev v zlatu, kar pomenja 8,40 K. Z vožnjo bo ta rumunska pšenica tedaj precej draga. Rumunija je imela lani dobro letino, ima tudi še kakih 150.000 vagonov žita in koruze, katero smo že danes nakupili. Vsega skupaj bi Rumunija lahko oddala kakih 400.000 vagonov.

Rumunski senat odgođen.

Bukarešt. (Kor. ur.) Senat se je odgodil do 29. decembra, dasi so ugovarjali pristasi Filipesca.

Rumunski kralj senatorjem.

Bukarešt. (Kor. ur.) Kralj je sprejel 25. t. m. odposlaništvo senata, ki mu je izročilo odgovor na prestolni govor. Kralj je odposlanca nagovoril: »V časih težke izkušnje, v katerih živimo, je sloga vseh src in vseh delovnih sil najvarnejše jamstvo, da se bodo branili veliki interesi Rumunije modro in z močjo. V tej misli edin z narodom veselo in zaupljivo pozdravljam sklep senata, da podpira mojo vladu, da moremo našo veliko nalogo dobro končati. Zaupljivo se lahko zanašamo na armado, kot na močnega temelj, ki bo stala vedno na višku svojega zvanja.

× × ×

Posvetovanja v Atenah.

Lučano, 25. decembra. »Corriere della Sera« javlja: V zadnjem grškem ministrskemu svetu se je govorilo o položaju po volitvah in o Macedoniji. Ker je dobil Gurnarjs znatno večino, bi moral on prevzeti vladu, toda priznal je sam, da to sedaj ne bi bilo primerno. Tudi kralj ni za izpremembo v vladi. Glede zunanjega položaja pa se je z ozirom na razne vesti o nameri zaveznikov, ki hočejo zasledovati entento na grškem ozemlju — proučavalo razne možnosti, a se ni storilo nobenega sklepa.

Dogovor bolgarske in grške vlade.

Retterdam, 24. decembra. »Reuter« poroča iz Aten, da so v teku dogovori med grško vlado, nemškim in bolgarskim poslanikom o vhodu nemških in bolgarskih čet v grško Macedonijo.

Pogajanja Grške in Italije glede na Valono.

Atene, 26. decembra. (K. u.) »Agence Havas«: Grška je naročila svojemu poslaniku v Rimu, naj pri laški vladi prijateljsko vpraša o obsegu in številu italijanskih podjetij pri Valoni. Italijanska vlada je podala najboljša zagotovila in je celo prosila, naj

Grška sodeluje, da se dobro konča pričetno delo. Listi poročajo, da nameravata obe vladi nadaljevati pogajanja. Složni so v tem, da se morajo zavarovati pravice, ki si jih je pridobila do današnjega dne Grška v okolič Valone.

General Castelnau pri grškem kralju.

Solun. (Kor. ur.) »Agence Havas« poroča: General Castelnau je končal svoje ogledovalno popotovanje. Po mnogih razgovorih z generalom Sarrailem in z vrhovnim poveljnikom angleških čet je zapustil Castelnau Solun in odpotoval v Atene, kjer ga sprejme kralj.

General Castelnau se vrne iz Aten v Pariz.

Bern. (K. u.) »Echo de Paris« poroča, da se vrne general Castelnau iz Aten v Pariz.

× × ×

Princ Wied v Prizrenu.

Lučano, 26. decembra. Princ Wied je s svojo soprogo došel v Prizren in je imel ponovno posvetovanje z albanskimi voditelji.

Srbski begunci v Neaplju.

Lučano, 22. decembra. Parnik »Adriatico« je došel iz Pireja s srbskimi begunci na krovu v Neapelj. Med srbskimi begunci se nahaja tudi srbski trgovski minister.

Rusko uradno poročilo.

Petrograd, 23. decembra. (Kor. urad.) Na Črnem morju so menjale naše torpedovke strele z baterijami v Varni. Naši podmorski čolni so uničili veliko z oljem naloženo jadrnico.

Nova bolgarska armada.

London, 25. decembra. »Morningpost« izve iz Aten: Bolgarija organizira iz dose-daj vojaške službe oproščeneh in iz macedonskih prostovoljcev novo armado, ki šteje 150.000 mož.

Francozi ustavili transporte na Balkan?

Curij, 26. decembra. Iz Pariza se poroča, da od 15. decembra dalje ne pošiljajo Francozi nobenih čet več na Balkan. Pariški listi poročajo, da je sporazum izgubil pri Gallipoliju velikanske zaloge streliva in živeža.

Črnogorci v Bosni.

Šele v zadnjih dneh so bili Črnogorci v bližini Čelebića končno veljavno pregnani z zadnjega koščka bosenske zemlje. V Hercegovini se strategična meja še ne ujema popolnoma s politično (to se pravi, Črnogorci imajo tuintam še zaseden kup golega, divjega skalovja na hercegovskih tleh); razentega je najjužnejši rogliček Dalmacije pri Špiću in Budvi do preklica še v rokah generala princa Petra črnogorskega, toda za Bosno je smatrati čas črnogorskih vpadov že sedaj kot zaključen. Prebivalcem Sarajeva se že danes zdi kakor sanje, da so bile nekoč črnogorske čete in posamezni srbski strelci prodrli v neposredno bližino deželnega glavnega mesta. Zgodovina tega sovražnega pohoda v srce Bosne še ni napisana; dokler so stali Črnogorci še v obmejnih okrajih, je bilo to težko mogoče. Naslednje podrobnosti sem zadnjič zvedel iz ust onega generala, ki se mu je lanske jeseni posrečil napad na Romanji planini ter je odondot pregnal Črnogorce.

Pohod Srbo-Črnogorcev je bil došel do železniške postaje Pale. Od srbskih čet so bile udeležene šumadijska divizija drugega poviha in limski oddelek; od Črnogorcev tri brigade pod vrhovnim poveljstvom črnogorskega vojnega ministra vojvode Vukotića. Takrat (oktobra 1914) so stale naše čete na desnem bregu Drine pri

Kučevu Goranjem; v srednji Bosni je bilo le malo čet. Da se parira sunek proti južnemu krilu naših, so se morale v naglici spraviti semkaj sveže čete. Armadno vodstvo je tedaj sklenilo, da osnuje iz čet, stoječih v južni Hercegovini in iz naglo dovedenih tirolskih črnovojnih formacij novo divizijo. Divizija se je zbrala v Sarajevu ter je od ondi z vso naglico odrinila, da od strani zgrabi sovražnika, ki je operiral proti južni fronti naše armade. Vojvoda Vukotić je pričakoval ta protisunek v dobro izbranih postojankah ob črti Sarajevo — Pale bosenske vzhodne železnice. Naš general je pustil sovražnika v veri, da se bo napad vršil pri Palah; dejansko je pa pustil nasproti temu kraju le — mogočne taborske ognje. Vukotić je bil trdno prepričan, da bo ostal sovražnik radi oskrbovanja ob železniški črti, ter ni slutil, da ob številnih taborskih ognjih ni sedel niti en Švaba. Od naših čet sta prodirala le dva bataljona ob železniški progi, ostalih enajst bataljonov divizije je pa izvršilo neverjetno in skoro nemogoče podjetje: splezali so, gorā vajeni vojaki, naravnost čez strme skale Romanje planine navzgor. Na vrhu te mizaste gore je stalo le nekaj črnogorskih čet (kompanij) z dvema topovima, ki jih ni bilo težko podreti. Obenem s tem drznim in uspešnim krilnim sunkom divizije je zastavila tudi krepka ofenziva avstro-ogrške glavne moči; poldruga srbska divizija in Črnogorci so se morali zelo hitro umakniti preko Drine nazaj; južna Bosna do Drine je bila osvobojena sovražnikov. Divizija se je potem udeležila pohoda v Srbijo in je prišla do Gornjega Milanovca.

Bosenski obmejni okraj onstran Drine in Lima so pa ostali še skoraj leto dni v rokah sovražnika. Zadnjo progbo bosenske vzhodne železnice onstran limskega mostu pri Medjedju bi bili Črnogorci le preradi uporabljali, tudi niso razstrelili niti enega tunela te gorske železnice, marveč so uporabili proti granatam varne svode kot stanišča. Sovražnik je dobil v roke dve ali tri lokomotive in par nepokritih tovornih voz, toda naši so bili prej na lokomotivah odstranili važne strojne dele, katerih v deželi, kakor je Črnagora, pač ni mogoče nadomestiti. Črnogorci so si pomagali na pustolovski način: ko smo to jesen lokomotive srečno dobili nazaj, so imele vkrpane lesene poganjave in bete; tudi na ta način je menda nekako šlo.

Vso minolo zimo in poletje so se vršili ob Drini spopadi med majhnimi, raztresenimi oddelki. V okrajnem mestu Goraždi ob Drini so zasedli Črnogorci na vzhodnem bregu onstran razdrtega mostu ležeče hiše. Glavni del mesta na zapadnem bregu je bil tako izpostavljen sovražnemu ognju, da je le malo hiš ostalo celih; te dni sem z žalostjo videl sledi neizmernega opustošenja v čednem, ličnem garnizijskem mestu. Naše čete so držale višine nad mestom, v prazni Goraždi je ostal samo orožniški ritmojster Evžen pl. P. z nekaterimi orožniki. O teh možeh se bodo še v poznih stoletjih pele bosenske ljudske pesmi. P., sloveč lovec in strelec, je v nešteti nočeh kdosigavdi kje prekoračil deročo reko in se nenadoma prikazal za hrptom Črnogorcev: vsi ga imajo za začaranega. Enkrat jim je poslal izziv: ob tej in tej uri bo stal na zadnjem celem stebur razdejanega mostu. Res je prišel tje kaj; nekaj kilometrov proč so pa ležali Črnogorci in čakali. S strahotno gotovostjo je prožil svojo puško ter zadeval in zadeval. Sovražniki so kriče pobegnili, ritmojstru se ni skrivil noben las. Naslednjo noč se je na nerazložljiv način zopet vzpel na ostro zastražen sovražni breg. Da je z vragom v zvezi, ne dvomi noben »Čuš« v Črnigori.

Ijiji svečanostno razsvetljeno cerkev, jaslice pri stranskem altarju, lepo peje in zveneče bučanje orgelj na koru. Zatopljenim v raznovrstne misli se jim pot nikakor ni zdel težaven, in z neko lahkoto so dospeli do cerkvice.

Vstopili so. — Sveta tišina je vladala v božjem hramu in pobožno so molili verniki. Anica in Tonček sta gledala in se čudila. Bila sta že mnogokrat pri službi božji, a tako krasno, tako svečano se jima še ni zdelo nikoli. Ravno ko sta zapazila umetno izdelane jaslice na desni strani, je zapel zvonček in pristopil je duhovnik.

Na mah se je razsvetljila cerkev še bolj, orglje so zagrmle mogočno, in iz kora je zadonela božična pesem: »Sveta noč, blažena noč...«

Ana je klečala v klopi, poleg nje Anica in Tonček in vsem trem si čital z obraza, da jih je popolnoma prevzel svečan trenutek. Vsi so se naenkrat zopet spomnili dobrega očeta, ki morda ravno v tej uri bridko občuti kruto usodo in si želi saj za trenutek bivati v krogu svojih dragih. In srce jim je zatrepetalo v strahu za njegov blagor, in ustnice so se jim gibale v molitvi: za njegovo srečno vrnitev.

Orglje so bučale in cerkev je bila polna sladke pesmi: »Sveta noč, blažena noč...«

Sedaj so Goražda, Čajnica, sedlo Metalka že davno zopet v rokah naših oblastni. Dognalo se je, da Črnogorci niso prehudu ravnali s prebivalstvom, kvečjemu so iz nagajivosti pomazali nekaj turških hiš. Niti vseh grbov na eraričnih poslopjih niso našel odstranjenih. Niti v Sandžaku, ki je bil pravno že tri leta njihova last, niso Črnogorci zapustili za seboj druge sledi nego nesnago in pogorišča; njihovo enodnevno gospodstvo v vzhodni Bosni se je razpočilo kakor mehurček iz mila.

Junakinje.

Veliko se je že pripovedovalo o krasnem duhu, ki preveva polke naših alpskih dežel, o veselju do boja, s katerim odhajajo na bojišče, o junaškem pogumu, s katerim se bijejo, o nezmagljivi kljubovalnosti, s katero znajo umreti. Še nezapeta pa je pesem o onih hčerah alp, ki vredne svojih očetov, mož, bratov v vojski razvijajo svoje tiho junaštvo, ne le doma v bolnišnicah in lazaretih, marveč tudi zunaj na bojišču na obvezovališčih in v bolnišnicah; ki slede četam na maršu v zimskem viharju in poletni vročini ter v bojnem hrupu bdé nad njihovim življenjem kakor dobri duhovi domačije.

Tako sta bili v Celovcu dve sestri »Rdečega križa«, Ana Pinter in Ivana Brandner, ki sta se takoj po izbruhu vojne prostovoljno javili v službo za plemenito stvar in začeli svoje blagonsno delovanje. Toda kmalu ji ni več trpelo doma. Hoteli sta vnu na bojišče, kjer se je boril celovski polk — sedmi; tam je njuno pravo mesto, tam sta mogli biti več nego strežnici, tam sta mogli pomagati, tolažiti, navduševati in tako poseči v boj sam. Začetkom decembra 1914. sta odri-nili z nadomestnim transportom sedmih ven k polku, ki sta mu potem sledili na vseh marših in v vseh bojih brez vsakega ozira na njuno osebo, na življenje in zdravje, vedno neumorni. Kakor vsak drug vojak sta trpeli vročino in mraz in vse napore bojev v Karpatih, na maršu vedno zgled vztrajnosti in neutrudljivosti, na obvezovališču, v boju za marsikakega smrtnoranjenege rešili angel.

V gorah je nastopila zima z vsemi svojimi strahotami, onidve sta vršili svojo dolžnost in vztrajali. Počasi je prišla pomlad in za poraženimi ruskimi masami je šlo ven na planjavu, obe hrabri sestri še vedno spredaj, še vedno nezmlajenega duha. Toda v spomin na težki čas sta poneli s seboj srebrno častno svetinjo »Rdečega križa« z vojno dekoracijo.

Hrabri dragonci.

»V vojski je pravi mož kaj vreden.« Bodi maršal ali pešec, kdor ima srce na pravem mestu in odprte oči, lahko danes na novo doživi najdrznije čine iz starih, romantičnih časov, ali jih pa celo prekosi. Poslušajmo, če se je to posrečilo hrabremu dragoncu Francu Pinderju, 5. dragonskega polka.

Dne 20. svečana 1915 — sneg je močno naletaval in mraz je bil — ga je poslal poveljnik lovskega bataljona št. 8 z nujnim, važnim poročilom iz Luhu v Kniazowskie k 6. pehotni diviziji. Tik nasproti je ležal sovražnik, katerega puške so štrlele čez kritje proti cestam; ceste pravzaprav ne zaslužijo svojega imena; celo v mirnem času bi se vsakdo premislil tu jezdit v teku ali galopu. Pinder pa jo je junaško udaril naprej. Kot bela megla v snežnem meteu je dirjal, ne zmeče se za kroglo, ki so mu jih pošiljali Rusi v pozdrav in je srečno dosegel svoj cilj. Še isto uro se je vrnil — po daljši, bolj skriti poti, kajti snežni metej je ponehal. Ko je brez glasu dirjal, je naenkrat zaslišal stokanje v neposredni bližini. Skočil s konja in zagledal prevoz ranjencev. Moštvo, ki je ranjence spremljalo, je bilo od mraza in napora popolnoma zmučeno in ni moglo nikamor naprej. Premišljeval je, kako bi pomagal ranjencem in moštvu. Hitro se je odločil. Vpregel je svojega konja pred sani, na katerih so ležali ranjenci, položil je še moštvo nanje in jih srečno pripeljal v Dubzawo. Odtam je takoj jezdil naprej k svojemu poveljniku, kjer so ga zelo pristrčno sprejeli. Njegov častnik ga je takoj predlagal v odlikovanje in bronasta častna svetinja Rdečega križa z vojno dekoracijo diči danes njegova prsa ter priča o njegovi hrabrosti in požrtvovalnosti.

„Ancona.“

Druga ameriška nota.

Iz Dunaja poročajo besedilo druge ameriške note, ki pravi:

»Vlada Zedinjenih držav je avstrijsko noto glede »Ancone« prejela in takoj skrbno proučila.

15. decembra je avstrijski pooblaščenec v Washingtonu baron Zwiedinek izročil državnemu uradu avstrijsko mornariško poročilo o potopitvi »Ancone«, v katerem se priznava, da je bila ladja torpedirana, ko so bili stroji še ustavljeni in omliniki še na krovu. Po mnenju ameriške

Tudi Janezova kočica je bila razsvetljena in tudi v njej so obhajali rojstvo Kristovo, toda pač ne tako kot druga leta. Pri mizi, pogrnjenim z belim prtom, je sedela Ana, si podpirala z desnico glavo in strela zamišljeno po sobici. Pred njo je ležalo drobno pisemce, ki ga je opetovano vzela v roke, preletela z brzimi očmi in zopet odložila. V kotu sta popravljala Anica in Tonček jaslice, še vedno našla kaj, kar jima ni bilo všeč, razpostavljala po mehkem zelenem mahu krotke ovčke in belorumena jagnjeta. Ko sta menila, da je vse v redu, sta stopila k mami in jo obsipavala z vsakovrstnimi vprašanji.

»Sedaj poglej, mamica, kaj ne, da so prav postavljene ovčke in da ne sme biti tisti grdi oven blizu hlevčka!« je hitel Tonček in se poizkušal priviti materi v naročje. — Pa naenkrat je opazil, da ima mama solzno oko in takoj je pozabil na jaslice in skrbno vprašal:

»Pa, mamica, kaj ti je, da si žalostna?«

»Saj ata pride, saj si sama rekla, da pride,« je povzela besedo Anica, ki ji je šlo skoro na jok.

Mama je vzdihnila globoko, se obrnila k deci in rekla s pretiranim glasom:

»Ne bo ata nocoj, otroka! Tu imam pismo, kjer nam vošči vesele praznike in piše, da ne more priti. — Ne smeta biti zato žalostna, ker ljubim Bog bo že tako

ukrenil, da se povrne ata zdrav in nepoškodovan! Pojdita sedaj k jaslicam in molita za srečno vrnitev dobrega očeta!«

Otroka sta gledala mami v oči in ji čitala z obraza njene želje. Nista sicer umela, zakaj ata noče priti, toda bila sta poslušna materinim besedam.

Dvakrat po dvoje nedolžnih ročic se je sklenilo k molitvi in dvoje neomadeževanih srdec je pošiljalo prošnjo k nebu...

Zunaj je zapel glas zvona, lepo kakor še nikoli so doneli njegovi zvoki in nesli od hiše do hiše vabilo k polnočnici. Ana se je zdrsnila, kakor bi se prebudila iz omotice.

»Tako, sedaj pa pojdimo!« je rekla in odprla škrinjo, da vzame iz nje praznično oblačilo in opravi otroka.

»Ali bo lepo, ali bo tudi tako razsvetljeno, kakor je bilo lani?« je izpraševal Tonček, ki je že pozabil, da ata ne bo, in je nerodno lezel v nove hlačice.

»Seveda, še lepše bo!« je odgovarjala kratko mati in hitela, da ne zamudi svetega opravila.

Stopili so v temno noč in mrzla sapa je podila mokre snežinke v obraz. Molče so stopali drug za drugim po težavni, z belim snegom posuti poti, po gričku navzgor, proti cerkvi. Ana je mislila, kako vse drugače je bilo v prejšnjih letih, ko sta korakala z Janezom po ravno tej poti k polnočnici, otroka pa sta si slikala v živi domiš-

vlade to priznanje že samoposobi zadošča, da se poveljniku podmorskega čolna, kateri je izvršil torpediranje, naprti odgovornost, da je namenoma kršil priznana mednarodna prava in do cela preziral načela človečnosti, po katerih bi se vsak vojujoči v pomorskem vojevanju moral ravnati. Sprito tega priznanja smatra ameriška vlada svoje mnenje kot upravičeno, da posameznosti potopitve »Ancone«, moč in vrsta prič, ki naj bi to poročilo še potrdila in število umorjenih ali ranjenih Amerikancev na noben način ne tvorijo bistvenih predmetov razgovora. Krivda poveljnika je za vsak slučaj dokazana in neizpodbitno je dejstvo, da so bili vsled njegovega nezakonitega postopanja ameriški državljani umorjeni, ranjeni ali v nevarnosti.

Pravila mednarodnih določb in načela človečnosti, katera je poveljnik podmorskega čolna tako hotel kršiti, so že tako dolgo in splošno priznana in s stališča prava in pravice tako očitna, da ameriška vlada ne najde povoda, da bi se o njih pogajala (to debate them) in ne razume, da jih c. in kr. vlada spravlja v dvom ali taji. Vlada Zedinjenih držav tedaj ne

najde druge poti odprte, kakor da smatra c. in kr. vlado odgovorno za postopanje njenega ladijskega poveljnika in da ponovi svoje določeno opisanje (definite) vsekakor spoštljive zahteve svoje note z dne 6. decembra. Odkritosrčno upa, da bo zgorajšnji opis njenega stališča c. in kr. vladi omogočil, da spozna pravičnost teh zahtev in jih ugodi v istem duhu prostodušnosti in z enako skrbnostjo (conceru) za sedaj med obema državama obstoječe dobro razmerje, kar je tudi ameriško vlado napotilo, da jih je postavila.

Angleške vesti o pretrganju diplomatskih zvez.

»Morning Post« javlja iz Washingtona, da je Wilson baje rekel, da se ne bo spuščal v stvari sami v razgovor. Monarhija mora ameriške zahteve ali točno izpolniti ali pa pride do pretrganja diplomatskih zvez. — »Times« poroča iz Washingtona, da vlada sedaj tamkaj krepkejši duh kakor poleti. Vlada je trdno odločena, da zadevo izvaja. Širi se mnenje, da bi razdor z Avstrijo spravi v veliko nevarnost tudi stališče nemškega poslanika.

Vojska z Italijo.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 24. decembra. Uradno se razglša:

Italijansko topništvo je živahnije ob-streljevalo utrjen prostor pri Lardaru in naše postojanke pri tolminskem območju.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Dunaj, 25. decembra. Uradno se razglša:

Čez dan je sovražnik dalje streljal s topovi na nekatere postojanke pri tolminskem območju. Na severnih strminah Altissima smo odbili napad sovražne stotnije. Na ostalih odsekih bojne črte je bilo tudi včeraj mirno.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Dunaj, 26. decembra. Uradno se razglša:

Z lahko smo odbili približevalni poizkus proti južnemu delu Dobrdobske visoke planote.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

× × ×

Uradno poročilo o obstreljevanju goriške bolnice.

Dunaj, 25. decembra. (Kor. urad.) Iz vojnega tiskovnega urada:

O italijanskem junaštvu glede na obstreljevanje bolnišnice »Rdečega križa« v Gorici se je dognalo uradno:

Zapisnik, sestavljen na povelje c. in kr. zbornega sanitetnega načelnika o obstreljevanju društvene rezervne bolnišnice v Gorici s težkim artiljerijskim ognjem včerajšnjega dne. Od pol 9. do pol 12. ure dopoldne so padale težke granate, menjačice se s šrapneli, za bolnišnico proti cesti Rovesi. Nekoliko pred 11. uri 30 minut je razpočila granata kakih 70 korakov za bolnišnico. Točno ob 11. uri 30 minut je prebila težka granata (15 cm, kar dokazujejo drobci kroglice, ki so se našli) streho in je padla v operacijsko dvorano, kjer je razpočila; drobci so prodrli strop in so padli v častniško bolniško sobo v drugem nadstropju in ubili v operacijski sobi nekega tam zaposlenega četovodjo in pešca, težko so ranili nekega pešca in nekega drugega lahko. Do 12. ure opoldne je padlo več granat okoli bolnišnice 10 do 100 korakov daleč. Ob 12. uri je bil zadet stolp; krogla je prebila vodni rezervoar, tako da je tekla v pritličje do gležnjev visok potok. Ob 12. uri 15 minut je bil zadet prostor poleg stolpa v tretjem nadstropju in je krogla padla skozi neko že izpraznjeno bolniško sobo v drugo nadstropje. Ob pol 1. uri so bili ranjeni in bolniki že prenešeni v pritličje in v suteran.

Točno ob 1. uri je bil zopet zadet stolp — dalje je bila zadeta še sprejemna pisarna, soba za moštvo in kuhinja. Poslopje je bilo vsega skupaj zadeto sedemkrat. Na dvorišču, na vrtu in v neposredni bližini so padale v presledkih 5 do 10 minut težke granate.

Zapisnik se, ko se še enkrat prečita, zaključuje in podpisuje.

Gorica, 14. decembra 1915.
Dr. Rudolf Schwarz, poveljnik bolnišnice.
— Dr. Wolfgang Weinlechner, načelnik oddelka.
— Dr. Alojzij Kolarz, šef-zdravnik oddelka.
— Dušan Medaković, rezervni kadet.
— Marin Tomasev, praporščak.

Dne 14. decembra sem si ogledal društveno rezervno bolnišnico »Rdečega križa« in dognal zgoraj opisana opustošenja. Poslopje je označeno z daleč vidno zastavo »Rdečega križa« in se ga je po izpovedih ujetih italijanskih častnikov, ki soglašajo, ogibal sovražni ogenj. Ne more se dvomiti, da so s popolnim namenom Italijani oh-

streljevali bolnišnico, ki se je nahajala pod varstvom genfske konvencije.

Dr. Gustav Weil, c. in kr. generalštabni zdravnik, zborni sanitetni načelnik.

× × ×

Italijansko uradno poročilo.

Rim, 22. decembra. (K. u.) V Judikariji smo v kombinirani akciji artiljerije in letalcev dne 20. t. m. učinkovito bombardirali fort Por skupine Lardaro. 21. t. m. se je bombardiranje uspešno nadaljevalo. Dva sovražna aeroplana letalske posadke skupine, ki sta se bila tekom akcije dvignila, so naši napadli in pregnali. V dolini Terragnolo (Adiža) so poizkušali manjši pehotni oddelki, da bi se približali našim postojankam, a so bili s protinapadi odbiti ter so pustili nekaj ujetnikov v naših rokah. V Val Sugano je naša artiljerija namerila svoj ogenj proti železniški postaji Levico, kjer je bilo javljeno premikanje čet. Na visoki planoti Asiago je naša artiljerija 21. t. m. obstreljevala sovražnega aeroplan, mu poškodovala motor in ga tako prisilila, da se je spustil na tla. Letalec je ujet. Na ostali fronti je oddala sovražna artiljerija več saiv proti kobarški kotlini. Sovražni letalci so napadli naše postojanke pri Podgori in nasproti Pevmi. Škode ni bilo.

Rim, 23. decembra. (Kor. ur.) Topničarski dvoboj na celi bojni črti. Sovražno topničarstvo je tudi streljalo in nekatere kraje poškodovalo. Naše topničarstvo je streljalo na železniško postajo pri Levicu in na vojašnice in vojaške objekte v Tolminu.

Rim, 24. decembra. (Kor. ur.) Na gričih zahodno od Gorice je poizkušal sovražnik v prvih jutranjih urah 23. t. m. napasti naše postojanke v odseku pri Grabenbergu (?). Napad je odbil nastop našega topništva in takoj na lice mesta poslana ojačenja. Na Kraški visoki planoti so poizkušali sovražni oddelki na desnem krilu naših postojank po živahnem ognju s puškami in z metalnimi bombami ter uporabo razsvetljevalnih raket približati se našim strelskim jarkom vzhodno od Selc. V našem dobro zadevajočem ognju so se umaknili v neredu.

Rim, 25. decembra. Živahno so delovali topovi na bojni črti na Tridentinskem in v Karniji. Sovražno topništvo je pričelo zopet obstreljevati kraje in jih je nekoliko poškodovalo. Na kraj Loppio v dolini Cameras je z vrhov severno nad krajem valil tudi težke skale, a posrečilo se mu ni, da bi bil napravil škodo. Naše topništvo se je borilo s sovražnim, razkropilo je na več točkah korakajoče sovražne čete in kolone mul. Na soški bojni črti nobenega važnega dogodka.

Slovenski sanitejci junaki.

Z italijanskega bojišča pišejo slovenski sanitejci: Naša služba je huda. Ni nam sicer treba biti v strelskem jarku, a suto mnogokrat, ko vršimo naše delo, v večji nevarnosti kot vojaki v prvi bojni črti. Prenašanje ranjencev je na laškem bojišču grozno težavno, ker ni skoro nobenega kritja in ker Lahi streljajo brez vsakega pardona tudi na sanitetne postaje in obvezovališča. A mi vršimo z veseljem svojo naporno službo noč in dan v najhujšem ognju nosimo uboge ranjence z bojne črte. Iskreno pozdravljamo vse rojake.

Italijanski ministrski svet.

Chiasso, 24. decembra. Včerajšnji ministrski svet se je pečal z vprašanjem uprave. Razen tega se je glasom »Corriera della Sera« pretresal politični položaj in možnost, da se kralj Peter preseli v Italijo, dalje položaj italijanskih čet v Albaniji. Mestni svet v Benetkah je sklenil, da se mednarodna razstava v Benetkah za l. 1916. opusti.

Vojska z Rusi.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 24. decembra. Uradno se razglša:

Odbili smo s težkimi izgubami za sovražnika napadalne poizkuse Rusov proti delom besarabske bojne črte.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Dunaj, 25. decembra. Uradno se razglša:

Sovražne sile, ki so se včeraj po odbitem napadnem poizkusu tudi pri Razraczu zakopale blizu pred našimi postojankami, smo ponoči nenadoma napadli in jih prepodili. Dve strojnici sta ostali v naših rokah. Sicer nobenih posebnih dogodkov.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Dunaj, 26. decembra. Uradno se razglša:

V močvirju Polesja smo na več mestih vrgli nazaj močne sovražne poizvedovalne oddelke.

Sicer nič novega.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berlin, 24. decembra. Veliki glavni stan:

Nobenih posebnih dogodkov.

Vrhovno vojno vodstvo.

Berlin, 25. decembra. Veliki glavni stan:

Na nekaterih mestih bojne črte boji med poizvedovalnimi oddelki. Odbili smo ruske poizvedovalne oddelke, ki so se poizkušali približati našim črtam.

Vrhovno vojno vodstvo.

Berlin, 26. decembra. Veliki glavni stan:

Uspešno so delovale patrulje pri Dvinsku. Odbili smo močnejše ruske poizvedovalne oddelke severozahodno od Čartorska in pri Berestianih, južnovzhodno od Kolkov.

Vrhovno vojno vodstvo.

× × ×

RUSKA URADNA POROČILA.

Dunaj. (Kor. urad.) Iz vojnega tiskovnega stana:

22. decembra. Pri Rigi je naše topničarstvo uspešno obstreljevalo nemška letala in privezane zrakoplove. Blizu Schlocka in otoka Dalen za nas uspešen boj s topovi. Na bojni črti Jakobovo — Dvinsk je razkropil ogenj naših topov Nemce, ki so delali pri vaseh Konjcepol (1 km severno od Iluksta), Ilukst in pri Tannenfeldu (2 km južno od Iluksta). Južno od Widsy spopadi med poizvedovalnimi oddelki, ki so za nas srečno izpadli. Naša letala so znova metala bombe na sovražne trene pri Swenzjany.

V Galiciji, pri vasi Tintkow (11 km zahodno od Trembovle) je zasedel sovražnik neko višino pred našo bojno črto. Nek naš oddelki je napadel sovražnika, ga zmedel in ujel približno 50 ujetnikov. Nered med umikanjem so izrabile naše patrulje in naša poizvedovalna kavalerija. Ujeli smo še približno 40 ujetnikov, med njimi tri častnike. Zaplenili smo veliko orožja in streliva. Južno od Buczacza (22 km) pri vasi Chmielowa smo preprečili poizkus v bele plašče oblečenega sovražnika, da se ni mogel približati našim strelskim jarkom.

23. decembra. Mali sovražni oddelki so poizkušali v Galiciji, vzhodno od Podhaica (40 km zahodno od Trembovle) z mnogimi izpadi približati se našim jarkom, a smo jih vselej vrgli nazaj v njih jarke.

RUSKI NAPADI NA SVETI VEČER.

Črnovice, 26. decembra: Na gozdnih višinah besarabske obmejne bojne črte so Rusi opolnoči ljuto napadli. Več močnih ruskih kolon se je priplazilo v temi do naših žičnih ograj, ki so jih poizkušale prerezati. Vnel se je ljut boj. Ko so naši uničili ruske prve čete, so gonili Rusi na boj nove čete, ki so jih naši zopet uničili. Zjutraj na sveti dan so ponovili Rusi svoje napade, a niso uspeli. Pred žičnimi ograjami leži veliko mrtvih Rusov.

RUSKI CAR ZOPET ODPOTOVAL NA BOJNO ČRTO.

Carskoje Selo. (Kor. ur.) Car Nikolaj je odpotoval na bojno črto.

SAZONOVE IZJAVE.

Petrograd, 25. decembra. Petrograjska brzojavna agentura javlja: V proračunski komisiji je imel Sazonov enourni govor in je rekel, da je pooblaščen dumi pojasniti politični položaj. Rekel je tudi: Razmerje z Grško je zopet popolnoma normalno v zvezi z udržitvijo Soluna po zaveznikih. Vsled utrdv v Hamadanu in Kunu moremo zabraniti Nemcem, da ne bodo mogli v Perziji povzročiti nemirov. V bodoče bo Rusija proti Perziji bolj odločno postopala.

Miljukov vpraša, če so utemeljene govorice o mirovnih pogajanjih.

Sazonov to odločno zanikava in potrjuje iznova željo ruske vlade, da dovede vojsko do srečnega konca. Končno se je sprejela resolucija, ki izjavlja, da Rusija noče miru, dokler se ne zlomi moč Nemčije.

Druga resolucija opozarja, da se mora pozornost obrniti na perzijsko fronto, ki je radi zadnjih dogodkov na Balkanu posebno važna. Zeli se, da zunanje ministrstvo poleg vojaških operacij ukrene tudi naravnost vse, da se ojači ruski vpliv v Perziji.

VPOKLICI NA RUSKEM.

Dunaj, 24. decembra. Ministrski svet v Petrogradu je sklenil takojšen vpoklic zapostavljenih vojakov letnikov 1915/16. Inozemska brzojavna zapora se odpravi, za brzojavke same se pa uvede najstrožja cenzura.

Boji na zahodu.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berlin, 24. decembra. Veliki glavni stan:

Sovražni topniški ogenj je bil mestoma živahen, posebno v Vogezih. Ponočni napad z ročnimi granatami proti našim višinskim postojankam severnovzhodno od Souaina smo z lahko odbili. Postojanko na Hartmannswillerkopfu smo celo osvojili nazaj. Francoze smo pregnali tudi iz jarkovega kosa na severni strmini gore.

Vrhovno vojno vodstvo.

Berlin, 25. decembra. Veliki glavni stan:

Naše čete so uspešno razstrelile podkope, ki jih je izkopal sovražnik zahodno od La Bassée. Sicer se ni zgodilo nič važnega.

Vrhovno vojno vodstvo.

Berlin, 26. decembra. Veliki glavni stan:

Radi trajnega deževja so se na večjem delu bojne črte le malo bojevali; živahnije so se bojevali le severno od Alberta, na posameznih mestih v Champagni in v Vogezih severno od Sennheima.

Vrhovno vojno vodstvo.

× × ×

Ostri napadi v angleški zbornici.

London, 24. decembra. (K. u.) Med razpravo o odgovitvi zbornice je zahteval poslanec Dalziel (liberalec) odločno politiko nasproti nevtralcem.

Poslanec Authwaite (liberalec) je grajal angleško diplomacijo z ozirom na njeno zadržanje nasproti balkanskim državam in dejal, da je jasno, da je bila Grška pripravljena operacije pri Dardanelah vojaško podpirati, da pa je Rusija odklonila udeležbo Grške. Spori med zavezniki ovirajo, da se Grška ne prikloni štirispornemu.

Poslanec Cooper (unionist) je izjavil, da stališče zunanje urada povzroča veliko nejevoljo. Brodovju onemogočajo, da bi izvedlo tisti veliki udarec, za katerega se smatra narod sposobnim. Angleška diplomacija je na vzhodu vse pokvarila.

Poslanec King je dejal: Edina politika zaveznikov je zero potrebnosti. Angleški narod, angleška država in parlament so edini. Ali pa hoče kdo reči, da je kabinet edin in bil vse mesce dni?

Državni tajnik lord Robert Cecil je na to odgovoril, da je edinstvo kabineta dokaz to, ker ni odstopil noben član. Obžaluje nesrečno opazko Kinga, da so zavezniki needini. Spori se pojavljajo, vendar pa še ni bilo spora, ki bi ogrožal zvezo. O balkanski politiki govoriči prepušča Greyu. Naša blokada je blokada Nemčije, ne pa nevtralnih dežel. Mi lahko zabranimo samo prekomorski dovoz v Nemčijo. Je pa skrajno težko dognati, katero blago doseže Nemčijo. Cecil je nato odgovarjal na izvajanje poslanca Cooperja, pri čemur je rekel, da gotovi histerični nevrasteniki ne morejo vzdržati pritiska vojske. Če ne gre dobro naprej, pa zmerjajo ministre z izdajalci. To škodi morali naroda.

Poslanec Lynch (nacionalist) je dejal: Ministri doslej niso bili organizatorji zmage, marveč poraza. Padec Srbije za leta in leta pokvaril ugled zunanje urada. Treba je imenovati le nevtralne dežele, s katerimi ima opraviti Greyeva diplomacija, da se ne vidi velikih napak te diplomacije.

Predlog, da se odgodi zbornica, je bil nato sprejet.

London. (Kor. urad.) V nočni seji, ki je trajala 22. t. m. do pol 6. ure zjutraj, je govoril Dalziel o nesposobnosti visokih mest. Vprašal je, če so ti mojstri skaze dobili nove milijone vojakov. V bitki pri Loosu je izgubila armada radi napak generalnega štaba 80.000 mož. Booth je izjavil, da zelo obžaluje, da je pripadal parlamentu, ko se je prekršila zvestoba Srbiji.

Angleži pričakujejo važnih izprememb v vladi.

Berlin, 26. decembra. »B. Z.« poroča iz Londona: Poučeni krogi govore, da odstopi angleški ministr. predsednik Asquith in da odstopi v tem slučaju tudi Grey. Ker Kitchener odpotuje v Egipt, prevzame najbrže lord Haldane svoje prejšnje mesto.

Vplivni krogi tudi žele, da bi vstopil zopet v vlado lord Fischer kot prvi lord mornarice.

Uradno poročilo o vseh izgubah Angležev.
London. (Kor. ur.) Uradno se poroča: Angleži so izgubili na vseh bojiščih do 9. decembra 1915 119.925 mrtvih, 238.758 ranjenecv in 69.545 pogrešancev; na častnikih pa 7367 mrtvih, 13.365 ranjenecv in 2149 pogrešancev.

Viharna seja.

London. (Kor. urad.) V glasgowskem mestnem svetu so bili viharni pripori. Sprli so se, ker magistrat ni dovolil nekega shoda v dvorani sv. Andreja proti brambni dolžnosti. Ropot je trajal poldruge uro. Enajst mestnih svetnikov, ki pripadajo delavski stranki, so izključili od seje. Enega so morali odvesti mestni uradniki.

Armado in mornariško povelje angleškega kralja.

London. (Kor. ur.) Angleški kralj je izdal na božično jutro dnevno povelje armadi in mornarici, s katerim se jim zahvaljuje in izraža svoje upanje v bodočnost. Končno izvaja kralj: Zopet se bliža koncu leto tako, kakor se je pričelo, med nadlogami, prelivanjem krvi in trpljenjem, a dobro de, če se ve, da se približuje smoter, za katerim stremita armada in mornarica.

Zakaj so premagali Nemci Ruse.

London. (Kor. ur.) Munijski minister Lloyd George je govoril 24. t. m. v Glasgowu 3000 zastopnikom strokovnih društev in delovodij o neizogibljeni potrebi, da se uporabljajo tudi neizučeni delavci poleg izučeni delavcev. Ni močeno, da bi po parlamentu obvestil angleško armado, da se brani izučeni delavci odpraviti pravila strokovnih društev, da rešijo življenje na bojišču. Ne more verjeti, da niso angleški delavci tako domoljubni, kakor francoski, katerih požrtvovalnost omogočuje Franciji, da se ustavi strašnem stroju, ki je s pomočjo nemških delavcev priboril veliko zmago nad Rusi. Čas je dragocen, pomoč je nujno potrebna.

Ureditev preskrbe s kurjavo na Francoskem.

Pariz. (Kor. ur.) Zbornica je sklenila, da se uvede centrala s pravico, da zapleni premož premožgokopom in ladjam in izvede razdelitev premož industriji in rodbinam.

Dva angleška transportna parnika potopljena.

Kolin. 26. decembra. (Kor. ur.) Poročevalec »Köln. Ztg.« poroča z nizozemske vojke: Poučen sem iz najboljšega vira, da sta se ponoči 20. t. m. potopili pred Boulogne dva angleška transportna parnika.

Turčija v vojski.

TURŠKO URADNO POROČILO.

Carigrad, 25. decembra. (Kor. urad.) Turški glavni stan poroča:

Iraška bojna črta.

Uspešno se nadaljuje obkolitev sovražnih čet pri Kut-el-Amari z vseh strani, kjer je stisnjen sovražnik. Z ugodnim uspehom obstreljuje naše topništvo sovražne postojanke in njegove zaloge v Kut-el-Amari.

Kavkaška bojna črta.

Izvemši slabega streljanja nič bistvenega.

Dardanelska bojna črta.

Naše topništvo je 24. t. m. dopoldne trikrat zadelo neko križarko, ki se je približala zalivu Sarros. Križarka se je nato odstranila. Neka križarka in neka torpedovka sta popoldne izstrelili nekaj granat na Kireč Tepe, Bujuk Kemigli in na Ariburnu. Naša artiljerija je zadela eno torpedovko. Naše topništvo je obstreljevalo pri Seddil Bahru sovražne strelske jarke nasproti levemu krilu in jih je znatno poškodovalo. Sovražno letalo, ki smo je sestrelili pri Bir-el-Lebi, porabimo mi, ko se nekoliko popravi. Ujeti letalec, ki živi, je francoski stotnik; opazovalec, angleški poročnik, je mrtev.

Umikanje Angležev z Gallipolija.

Solija, 26. decembra. Nič se ne ve, kje se nahajajo angleške čete, ki so jih umaknili iz Anafote in iz Ariburna. V Solunu zadnje dni tudi niso izkrcali čet v večjem obsegu. Angleži so najbrže čete prepeljali na Mudros ali na kak drug otok, da se izpočijejo. Večino vsaj najbrže pošljejo v Egipt.

Angleške izgube na Dardanelah.

Berlin, 26. decembra. »Lokalanzeiger« poroča iz Rotterdam: Angleški vojni minister obvešča, da so izgubili Angleži na Dardanelah do 16. decembra: 1609 častnikov in 23.670 mož mrtvih, 2969 častnikov in 72.222 mož ranjenih, 337 častnikov in 12.144 mož pogrešanih. Minister je pristavil, da je bilo oddanih bolnišnicam od 25. aprila do 11. decembra 96.682 vojakov.

Ofenziva turške kavkaške armade.

Berlin, 26. decembra. Iz Petrograda: Turško kavkaško armado so očajili; kar se je posebno pokazalo pri Olty. Turki so na-

padali tudi pri Aserbejdžanu, kjer se je Rusom slabo godilo.

Izpraznitev Soluma.

Pariz. (K. u.) Neko poročilo »Tempsa« iz Rima izpopolnjuje prejšnja poročila o bojih med Angleži pod polkovnikom Cordonom in Arabci pri Matruhu vzhodno od Tripolisa, a je morala posadka zaradi napadov arabskih vstašev izprazniti Solum. Ojačenja so že poslali.

Vojni načrt sporazuma.

Berlin, 26. decembra. »Tägl. Rundschau« poroča iz Amsterdam: Če se je tudi o sklepih na vojnem posvetu v Parizu strogo molčalo, se je le po parlamentarni indiskreciji izvedelo, da so na vojnem svetu sklenili: 1. Čete sporazuma v Solunu naj se povišajo na 500.000 mož, kakor je zahteval general Sarraill, 2. Gallipoli naj se polagoma izprazni. Tam se nahaja še približno 100.000 mož, 3. Zavezniki naj se izkrcajo v Mali Aziji, 4. Na zahodnem bojišču do spomladi stroga obramba, 5. Italija obljubi 50.000 mož za obrambo Egipta.

Naši ujetniki na Ruskem.

C. kr. korespondenčni urad poroča: Avstrijski častnik, ki je prišel težko ranjen v rusko ujetništvo, pa se je pred kratkim vsled izmenjave invalidov zopet vrnil domov, je povedal o usodi naših vojnih ujetnikov v Rusiji med drugim sledeče: Rusi avstrijske ujetnike razdele po narodnosti, da s Slovani boljše postopajo. V Krasnojarsku je bilo pozimi 1914-1915 400 častnikov in 9000 mož. Iz zdravstvenih razlogov potrebno belitev sob so morali častniki sami plačati. Stranišč sploh niso snazili. Vsa oprava častnikov obstoji iz postelje z deskami, polnimi stenic. Preskrba moštva je slaba in nezadostna. Ruske straže pogosto ukradejo ujetnikom namenjeno hrano. Pa tudi iz lastnega si moštvo ne more ničesar kupiti, ker ne dobi nič plače. Disciplinarne kazni so zelo pogoste in hude. Često rusko moštvo pretepa ujetne častnike. Zdravstvene razmere so skrajno žalostne. V taboru Novo-Nikolajov je umrlo za pegastim legarjem 7000 mož.

Razna poročila.

Utrditev sandžaške fronte.

Cetinje, 23. decembra. Uradno poročilo. Sovražnik je utrdil celo sandžaško fronto in odstranil vse prebivalstvo z živino vred z desnega brega Tare. Pri Beranah smo odbili napade sovražnika. Zadržali smo mu težke izgube in ujeli nekaj mož.

Mirovno delo sv. očeta.

Rim, 25. decembra. (Kor. ur.) Papež je sprejel kolegij kardinalov, kateri so mu prišli voščiti božične praznike. Kardinal dekan Vanutelli se je spominjal tragičnih razmer v Evropi in potrebe miru. Sv. oče se je zahvalil in je poudarjal svoj neprestan trud, da vzbudi zavest, kako potrebno je skleniti naglo mir.

Odlikovan škof.

Berlin. (Kor. urad.) »Reichsanzeiger« obvešča: Kronske red prve vrste je podeljen trierskemu škofu dr. Korumu.

Vpoklici na Ogrskem.

Budimpešta, 25. decembra. (Kor. ur.) Uradni list objavlja pozivni razglas črnovojnikom letnikov 1873, 1874, 1875, 1876, 1877, dalje letnikov 1891, 1895 in 1896, dalje tiste, ki so bili pozvani po določilih črnovojniške ali vojne postave o dajativah, a so jih medtem odpustili, končno vse osebe, ki so bile rojene v letih 1873 do 1897, če so bile potrjene pri zopetnem prebiranju kot sposobne za orožje. Službo morajo nastopiti 17. januarja 1916.

Avstrijski agrarci in zveza z Nemčijo.

Kakor poroča Wolffov urad je odbor avstrijske agrarne centrale izrekel željo, da je v interesu vsega gospodarstva stremeti za gospodarsko zblizanje z Nemčijo. Pospešiti je treba že pričetna pogajanja z ogrskimi agrarci in z zvezo poljedelcev v Berlinu.

Kaj je z ruskim posojilom.

»Neue Züricher Ztg.« od 18. decembra prinaša to-le brzojavko iz Petrograda: »Novega vojnega posojila ene milijarde rubljev je podpisala trgovska banka 600 milijonov. Ostalih 400 milijonov je na razpolago prebivalstvu, ki pa je tudi že podpisalo 300 milijonov. Placiranje še ostalih 100 milijonov je tudi zagotovljeno. Ta uspeh je jako ugoden!«

Vstaja na Sumatri.

Batavija. (Kor. ur.) Iz verskih razlogov je izbruhnila vstaja na Sumatri. Vstaši so ponoči vdrli v predsednikovo stanovanje. Predsednik je zbežal. Nekaj vstašev je ubitih, več ranjenih, dva vojaka sta mrtva.

Nova perzijska vlada.

Kolin, 26. decembra. (Kor. ur.) poroča: Vlada je odstopila. Šah je imeno-

val za ministrskega predsednika princa Ferman Ferma. Reuter izjavlja, da pomenja to velika diplomatska zmaga zavezni-

Nov japonski naddreadnought.

Haag. Londonski listi poročajo iz Tokija: V japonski državni ladjedelnici v Yokuski so spustili v morje najnovejši japonski naddreadnought »Yamashiro«. To je druga japonska ladja te vrste. Z zgravo so pričeli 20. novembra 1913. Njegova prostornina znaša 30.000 ton ter je 675 čevljev dolg. Glavne baterije imajo po 12 štiricolnih in 16 šestcolnih topov.

Gospodov dan.

Jasno nebo sloni nad nebotičnimi gorami in širi odmev topov v čudoviti, bučeči pesmi, igrani ob stenah visokih skal... Sedmeri odmevi se bijejo med seboj... Vojaki hitijo po cesti, obloženi z vsem potrebnim, znojni, resni. Trenjski vozovi ropotajo. Vmes se mešajo v rjavi cestni prah otroci, starci s počasnimi koraki, ženske, dekleta z rutami in šali... Nedelja je. Ni zvonov — le visoko nebo zvoní, solnce zvoní in zvonik kliče...

Skozi vrata se sujejo v cerkev... Vojaki v sivih uniformah vstopajo, škropijo se z vodo in gredo z lahnimi koraki pred oltar, med klopi... Koliko je sivih uniform! Tam so v klopih, na golih tleh klečijo, stojijo, vsi z ponižnim napol vpognjenim telesom. Vsem so roke sklenjene, vsa katerega ustnice šepetajo molitev, katere vsebina nam je neznana, a bi se razjokali ob nji...

Oče, mati, sestre, bratje, otroci... Hiša, vrt, cerkev, služba — o vse to, vse to... ah, vse to ni nič!... Sovražnik, dolžnost, prisega, domovina... domovina!... Misli se bijejo, goreče želje iščejo besed in v besedah izhoda iz srca pred prestol Najvišjega: Ti odloči, Ti odloči!...

Orgle bučijo, pred oltarjem se dviga kadilo in širi pod obokom oblake vonja, rute se leskečejo kot lestence in mladi obrazi so vprti v oltar in molitveno knjigo.

Gospod moli in ljudstvo za njim... Šipe v oknih se tresejo, gromenje odmeva od hribov, ki se je prej vmešalo v bučanje orgel... zdaj je dobilo duška... in kot da meče lastno kri bogokletno do neba... Ljudstvo se zgane, spogleda, pošepeta... Le sive uniforme so skoraj neme, sklonijo se še nižje, bolj udano zrejo oči v oltar, ustne šepčejo kot mrzlično:

»Jutri, jutri!...«

In od tedaj odmeva tudi v mojem srcu neugasli klic: Jutri, jutri! Domovina kliče! Fric.

Iz bojev ob Zlati Lipi.

Po večdnevni vojni smo dospeli do Haliča in od tu še cel dan korakali do mesta, kjer smo imeli par dni počitka. Neko noč pa dobimo povelje, da izmenjamo Ukrajince v najspredejših strelskih jarkih. Kmalu po polnoči zasedemo svoja mesta in ostali smo v jarkih več dni. Sovražnik nas je dobro nadlegoval, posebno pa pri kosilu. Imeti je moral dobro opazovališče, kajti kakor hitro se je kje pokazal kak naš vojak, takoj so ga pozdravile ruske svinčenke. Naše postojanke tudi nismo dobili ravno dobro zavarovane, zato smo jo polagoma izpopolnili in utrdili. Kuhar nam je redno dobro kuhal, a ni mogel z menažo k nam, ker je vedno prežal sovražnik. Zato je hodilo nekaj mož po menažo do nekega hriba; previdno so se morali plaziti skozi turšično polje, zgrabit kotle in zopet nazaj skozi koruzo do postojanke. A tudi to je opazil sovražnik in nam vsako kosilo blagoslovil s svinčenkami; večkrat so morali naši dolgo čakati v koruzi, da je ogenj ponehal in večkrat je bil kateri na tej poti hudo ranjen.

Dolgo nismo mogli dognati, odkodi nas Rusi tako dobro opazujejo in streljajo. Konečno smo jih pa vendarle izsledili, in sicer na cerkvenem stolpu. Sedaj je bilo ruskega naganjanja hitro konec: par strelav naše artiljerije in stolp je zgorel. Ruskega streljanja ni bilo več.

Proti večeru 27. avgusta dobimo povelje, da naskočimo sovražnika in ga preženemo iz njegovih postojank. Imeli smo težko nalogo, kajti med nami je tekla reka Zlata Lipa in onkraj reke je imel sovražnik močne žične ovire. A povelje je treba izvršiti. Nemudoma stopimo iz jarkov in se počasi plazimo naprej. Ko nas sovražnik opazi, nas začne obsipati s točo krogel, vedno hujše in hujše. Tako pridemo do cestnega jarka, polnega blata in brž skočimo vanj, da si zavarujemo glave pred ruskimi dum-dum krogli, ki so strahovito živživi dum-okrog nas. Tu smo ostali vsi noč, ki je bila zelo mrzla. Zjutraj smo bili vsi utrujeni in prezeblji, zato se nam je zelo prilegla gorka kava, ki so nam jo prinesli. Pokazalo se je, da se je bil sovražnik ponoči umaknil in takoj smo ga jeli zasledovati. Pionirji so nam hitro zgradili čez reko začasni most in naša stotinja je kot prva korakala čezenj. Mimogrede smo si ogledali dobre sovražnikove postojanke in učin-

ke naše artiljerije ter brez zadržka sledili sovražniku. Dohiteli smo ga po enodnevni marši in ujeli nekaj njegovih zadnjih straž. Glavna ruska moč pa je bežala dalje ter smo zadeli nanjo drugi dan v dobro utrjenih postojankah. Seveda se je sovražnik nekaj časa branil, potem pa zopet pobegnil. Korakali smo za njim še cel naslednji dan in ga zopet našli v dobrih postojankah. Tu smo se tudi mi dobro utrdili in naša stotinja je dobila počitek. Po dolgem času smo bili zopet pod streho in tudi želodec se ni mogel pritoževati. Hodili smo le na poizvedovalne patrole, a končno smo morali zopet v strelske jarke, ker se je številno močnejši sovražnik pripravil za napad. In res, zjutraj zarana so Rusi navalili na levo krilo in je skušali prodreti, kar se jim pa ni posrečilo. Umaknili so se z velikimi izgubami, tudi ujeli smo jih veliko. Popoldne se je približal sovražnik s pomnoženimi močmi in ker nismo bili dovolj utrjeni, smo se umaknili v pripravljene postojanke, kjer smo se zopet postavili v bran. Tu smo grozili sovražniku z obkolitvijo, nakar se je vrnil v svoje stare postojanke. Nato je imela naša stotinja zopet počitek, le na poizvedovanje smo hodili. Vlekli so se tedni; pričakovali smo odločitve Bolgarije. Ta je tudi prišla in izpadla seveda drugače, nego si je želel Rus. Zato se je razjari, pripeljal veliko topov in nas začel z vso silo napadati, da bi prodrl. Bil je krvavo odbit in vse njegovo divjanje mu nič ne pomaga: kolikorkrat napade, tolikokrat mora s krvavo glavo nazaj. Naša stotinja je pa seveda tudi izgubila nekaj slovenskih fantov. Ostali pošiljamo priručne pozdrave! Anton Skok, Tolmin, Jakob Stare iz Bohinja, Jakob Kuc iz Velesovega, Štefan Kurtevič, četovodja Bos. Novi, Alojzij Gaznik iz Mokronoga, Kosanc, desetnik, Vrhnika.

Francoska Ivernica za lopove.

Francija ima eno najstarejših in največjih tvornic za topove in orožje, namreč tvrdke Schneider in dr. v Le Creusotu v departmanu Saon-et-Loire, ki slovi sploh po svojih premožgokih, plavžih, steklar-nah, kamenolomih skrili in orožarnah. Temelj današnjemu velikanskemu podjetju se je položil že koncem 18. stoletja, ko se je tu ustanovila livarna za železo. Razvijati se je pa začelo podjetje še le od 1835. leta, ko je pristopil tvrdki kot družabnik lotarinski fužinar iz nemške rodovine, Evgen Schneider. Danes ima tvrdka razun glavnih tvornic v Le Creusotu svojo ladjedelnico, delavnico za vojne potrebe, več rudnikov za premož ter koplje železno rudo na Španskem, v Alžiru in Lotaringiji. Ima tudi posebne tvornice za artiljerijske predmete, lastna strelišča in tvornico nezgorljivih reči. Razun vojnega gradiva izdeluje tvrdka sedaj tudi parne kotle in parne stroje, lokomotive, parne turbine, motorje na petrolej in plin ter železno pločevino. V fužinskem oddelku je znamenita moderna baterija 73 peči za koks, ki se mehanično polnijo in dajo na dan po 360.000 kg koks. Jeklarne izdelujejo fino topilno jeklo za izstrelke, žlahtno jeklo za orodje, Martinovo jeklo (po 100.000 ton na leto) in lito jeklo (po 75.000 ton na leto). Tvornica more napraviti jeklene kocke težke do tone. V mirnem času je bilo v tvornicah zaposlenih nad 20.000 delavcev. Že tedaj se je predelalo vsak dan nad 9000 ton surovin ter se je produciralo na leto 200.000 ton izgotovljenega blaga. Od tedaj pa se je delo v orožarnah seveda primerno pomnožilo.

Primorske novice.

Goriški knezonadškof in deželni glavar pri cesarju. 23. t. m. je cesar najmilostiveje sprejel goriškega knezonadškofa tajnega svetnika dr. Franca Sedeja in deželnega glavarja monsignara dr. Alojzija Faia i u t t i j a v posebni avdienci v Schönbrunn. Oba dostojanstvenika sta kot zastopnika celokupnega prebivalstva goriške nadškofije in dežele goriško-gradišanske izrazila najiskrenejšo globokočutno in najponižnejšo zahvalo za cesarsko priznanje požrtvovalnosti, stanovitnosti in zvestobi deželnih prebivalcev, izraženo v Najvišjem lastnoročnem pismu z dne 13. decembra, in za osrečujoče, boljše bodočnost znaneče cesarsko sočutje v trdi usodi mesta Gorice, in ob enem v imenu prebivalstva ponovila zagotovilo neusahljive ljubezni in neomajne zvestobe do preslavne habsburške dinastije.

Cesar je najmilostiveje odgovoril, da je rad sprejel deputacijo, še enkrat izrazil svoje Najvišje ljubezni polno sočutje, za težko prizadeto deželo in obljubil, da se bo vse zgodilo, da se oni zadane rane po možnosti zacelijo. Cesar se je nato izvestil o podrobnosti mestu Gorici prizadete škode, o čemer mu je mogel podati knezonadškof dr. Sedej, ki je bil 12. t. m. obiskal Gorico, podati natančna obvestila. Nato je s posebnim zanimanjem vprašal deželnega glavarja Faiduttija o usodi evakuiranega prebivalstva in o razmerah v begunskem skrbstvu. Monsignor Faidutti, ki je v stalnem stiku tako z begunskimi tabori kakor

tudi z begunci, ki so porazdeljeni po posameznih občinah, je mogel cesarju o vsem kar je videl, podrobno poročati. Posebno sočutje je kazal cesar za usodo 49 v Italiji interniranih duhovnikov — o 35 se ničesar ne ve — goriške nadškofije in maloštevilnih doma ostalih, sedaj neposredno Apostolski stolici podrejenih dušnih pastirjev. K sklepu je cesar ponovno priznal, da naglasil vrolo lažno obnašanje obeh narodnosti v deželi in ju zagotovil svoje očetovske skrbi in pomoči. Avdijenca je trajala približno pol ure.

Kako je v Gorici. Gorica, 20. decembra 1915. V Gorici vladata puščoba in žalost. Tri tedne že curlja z malimi izjemami dolgočasni jesenski dež, pet tednov frče laške granate dan na dan v mesto. Zadnje dni bolj poredkoma, a vztrajno, in sicer samo težke in najtežje. Včeraj sta dve najtežji zadeli frančiškanski samostan na Kostanjevici in opustošili sredino, druge so porušile hiše pod Konstanjevo. Kar ni porušeno in uničeno po granatah, končuje mokrota. Ljudi se vidi v mestu zelo malo, a še ti so ostali oziroma se vrnili iz okolice, ker žive rajši v območju granat kot v begunskih kolonah. Grof Dandini ceni številno prebivalstva na 10 tisoč in to po krušnih izkaznicah. V mestu samem jih prebiva komaj 3 do 4 tisoč. Hudo trpi okolica zadnje dni, zlasti št. Peter in Bilje. Naši vojaki so dobre volje in komaj čakajo, da poženo zavratnega sovražnika daleč nazaj! Dal Bog, da se to kmalu uresniči!

Drab.

Strela v cerkvi. — Hrušica v Istri. O streli, ki je udarila v hrušičke cerkev, se nam še poroča: Minulo nedeljo popoldne, ravno med popoldansko službo božjo, ko je bila cerkev skoraj polna ljudstva, udarila je v našo župno cerkev z grozno močjo strela. Močno je ranila, oziroma ožgala 10 oseb; lahko ranjenih je seveda več. Čudež varstva božjega pa je bil, da ni bil nihče ubit. S kakšno močjo je udarila strela, se je razvidilo iz poškodb v cerkvi. Vse šipe so popokale, nekaj tlaka je bilo razrušenega, klopi na ženski strani zelo poškodovane, strelodod popolnoma razrušen, v zidovju pa je napravila strela štiri luknje. Panika med ljudstvom je bila grozna! Mnogim je tudi strela osmodila obleke in raztrgala čevlje. Pogled na to razdejanje in na po cerkvi raztresene osmojene dele obleke, čevljev in dežnikov je bil drugi dan — prvi dan se nihče ni upal v cerkev! — silno pretresljivo. V bližnjem župnijskem hlevu je ista strela ubila tri konje, last hrušičke mlekarne. Hvala Boga pa, da ni bil vsaj od ljudi nihče ubit. V cerkev je že treščilo, kar ljudje pomnijo, štirikrat. Treška in hudega vremena reši nas, o Gospod!

Iz Vojsčice. Padla sta te dni v Sabotinu pri Gorici mladeniča-vojaka Frančišek Masten in Anton Pahor. Malo poprej sta bila še pri spovedi.

Neznan storilec ustrelil dečka. Dne 24. t. m. zjutraj se je igralo več dečkov v gozdu med Rojanom in Trstenikom. Nenadoma počí strel in 11letni Luigi Lutta iz Rojana se je bolestinim krikom zvrnil na tla. Tovariši so videli, da krvavi iz čela, ter hiteli na bližnjo policijsko stražnico, odkoder so telefonično poklicali rešilno postajo. Zdravnik je dognal, da je krogla skozi čelo prodrla v glavo in ondi obtičala. Dečka so prepeljali v bolnišnico, kjer je pa čez par ur izdihnil. Najbrže gre za nerodnost neizkušenega lovca ali pa je kdo za vajo ali zabavo streljal iz revolverja.

Božični pozdravi naših vojskovodij.

V dunajskih listih smo čitali več pozdravov naših vojskovodij. Nekaj jih objavimo:

Generalni polkovnik baron Conrad pl. Hötendorf, načelnik generalnega štaba.

Najdragocenejša pridobitev sedanje vojske je, da vsi narodi naše monarhije v vročem, požrtvovalnem boju za moč in velikost monarhije drže skup, da to ohranimo, je najsvetejša dolžnost bodočnosti. 3. 12. 1915.

Conrad pl. Hötendorf l. r., generalni polkovnik.

General pehote pl. Borojevič.

Slavno uredništvo!

Z veseljem ustrežem Vašemu prijazenemu pozivu, naj prispevam besedo božični številki. Čakajmo nadaljnjega razvoja razmer, ki jih pričakujem s popolnim zaupanjem.

Borojevič l. r., general pehote.

General kavalarije Rohr.

Vojnopoštni urad, 8. dec. 1915.

Velecenjeni gospod urednik.

Ustrezajoč Vašemu cenjenemu pozivu vam povem, da čet pod mojim poveljstvom ne morem dovolj pohvaliti. Zelo navdušene in požrtvovalne so tako v boju z našim sovražnikom kakor tudi v boju z elementi, njih prsa prešinja ponosna zavest, da so nepremagljive.

Naši dragi doma naj božične praznike praznujejo z istim ponosom in naj presto-

pijo z mirnim, zaupljivim pogledom v novo leto.

Z izrazom svojega spoštovanja
Rohr l. r., general konjenice.

General kavalarije Dankl.

8. dec. 1915.

Velecenjeni gospod urednik!

Če se ozremo na vojni položaj pred božičem 1914, vidimo, kako silovito je napredovalo naše orožje.

Cela Poljska osvojena. Galicija oproščena — naše armade v Rusiji — Srbija uničena — Sandžak zopet zaseden — in Italiji, častivredni zaveznici, ki se je držnila, da nas s svojim zavratnim napadom zadene v srce in da tako dovede svetovno vojsko k zmagovitemu koncu, se je njeno podjetje žalostno in s strašnimi izgubami izjalovilo. V družbi z našimi hrabrimi in slavimi pobratimi orožja stojimo zmagovito na vseh bojiščih. Z novo pomlajeno silo kroži dvoglavi orel, gorje tistemu, na katerega planel!

Trdno združeni in z neomajljivo silo bomo korakali do slavnega konca, s skalnatim zaupanjem v naše genialno vrhovno vodstvo in na našo neizčrpljivo ljudsko silo.

Mogočna država hočemo biti in ostati v vseh časih, zvesti, požrtvovalni prijatelji svojih prijateljev, strah sovražnika, trdna zaščita svojih narodov.

Z izrazom najodličnejšega spoštovanja
vam vdan!

Dankl l. r., general konjenice.

Božični pozdrav generala kavalarije Dankla svojim vojakom.

Slavoslova številka »Tiroler Soldaten-Zeitung« objavljala sledeči božični pozdrav poveljniku tirolske deželne brambe, generala kavalarije, Viktorja Dankla tirolskim brambovcem:

Tovariši!

Ob božičnem prazniku in ob novem letu moj prisrčni pozdrav in zahvalo. Vam vsem, ki v viharju in v vetru, v ledu in v snegu branite mejo proti zavratnemu sovražniku, in vsem, za bojno črto s težkim trudom in delom olajšujete življenje borilcev.

Sovražnik se že sedem mesecev zamaš zaletava ali dobi le krvave glave. Na Vašem junaštvu se bo tudi v bodoče razblinil vsak njegov naval.

Naš cesar in tudi kralj je ponosen na Vas, hvala vam se spominja domovina svojih hrabrih sinov. V nadaljnje čase bodo Vaša imena izrekli s častjo in blesketala se bodo kot zglebna.

Trdno zaupajoč v Boga in na našo moč hočemo neomajljivo vztrajati do slavnega, srečnega konca.

20. decembra 1915.

Dankl l. r., general kavalarije.

Ljubljanske novice.

Ij Podraženje špeha in masti je nižje sloje silno zadelo in so iz lahko umljivih razlogov zaradi tega nejevoljni. Ustvarili so si predsodke, ki pa so seveda na napačni podlagi. Preje je bil špeh mnogo cenejši kakor sedaj, pravijo, meso pa dražje. Kdor ima dovolj denarja, se je z zabelo lahko že preskrbel, dasiravno je bila draga. Ko so si lepo napolnili svoje čumnate z mastjo, hočejo sedaj cenejši jesti svinjsko pečenko. In dosegli so. Da ne mora biti mesar oškodovan, se mora špeh podražiti, meso pa naj bode za 1 K cenejši in tako je bogatincem zopet ustreženo. Ti predsodki pač niso pravi.

Ij Ponesrečeni vojaki. Ubil se je včeraj na Kodeljevem neki vojak. Pri Postojni je vlak zadel ob nekega črnovojnika, ki je stražil progo, ter ga s tako silo vrغل s tira, da je bil takoj mrtev.

Ij Lep praznik je bilo včerajšnje šefanovo. Popoldne je sijalo solnce tako prijetno, da so ljudje po okoliških gostilniških vrtovih sedeli na prostem. In to 26. decembra!

Ij Radeckijev veteran. Dne 23. t. m. v Ljubljani umrli oficijal južne železnice v pok., 85letni Ivan T o n s e r n se je leta 1848/49. kot kadet 9. lovškega bataljona udeležil bojev v Italiji pod maršalom Radeckijem.

Ij Umrl je vpkokojeni oskrbnik tovarne železa g. Jan. K o k a l j, star 81 let.

Ij Nesreča. V petek okoli 8. ure zvečer je nek vojak na Mestnem trgu z vozom podrl na Selu št. 39 stanujočega Janeza Rožina ter ga na glavi tako poškodoval, da so ga morali z rešilnim vozom prepeljati v deželno bolnišnico.

Ij Črne koze so se pojavile v nekaterih vaseh v radovljiškem okraju na Gorenjskem. Oblast je izdala najstrožje navedbe, da se omeje in zatro.

Dnevne novice.

— **Skupni program nemških strank.** Po enoletnih pogajanjih so nemški krščanski socialisti in »Nemška narodna zveza« sklenili skupen program. Obe stranki sicer

ohranita svoja strankina načela, toda skupno pojmeta v socialnih, narodnih in skupnodržavnih vprašanjih. V političnem oziru je na prvem mestu bodoče razmerje z Nemčijo. Vzdržati je treba zvezo z Nemčijo. Zato je treba stremeti za prisrčnejšo gospodarsko zvezo z Nemčijo, ki naj bi se stopnjevala z gospodarskim razvojem izpopolnila v carinsko in trgovinsko zvezo. Trgovinske pogodbe s tretjimi državami naj se sklepajo skupno z Nemčijo in zagotove naj se primerni trga. Gospodarsko razmerje z Ogrsko je treba urediti na daljšo dobo. Program se peča tudi z ureditvijo poljsko-galiških zadev. V notranji politiki bosta obe stranki delali na to, da se izpremeni ustava, v kolikor se je to pokazalo potrebno. Tudi poslovnik državnega zbora bo treba izpremeniti. Državna uprava se mora reformirati, avtonomija dežel pa izpopolniti. V narodnem oziru pa postavlja program splošno načelo, da se Nemcem v Avstriji zagotovi ono mesto, kakor ga zahteva interes države. Nemški jezik naj se določi kot prometni (občevalni, uradni) jezik v toliki meri, da se državnim potrebam in urejeni upravi popolnoma zadosti. V jezikovno mešanih deželah naj se jezikovnim potrebam drugojezičnega prebivalstva v šoli in uradu ugodi, »toda samo po resnični potrebi.« Končno se zahteva, da se zagotovi nemški značaj nemških dežel in delov dežel, posebno pa mora prestolnica Dunaj dobiti nemški značaj.

— **Moratorij.** Moratorij se je končal 31. avgusta 1915. Toda posamezna določila teh naredb so še potrebna in tako jih cesarska naredba z dne 22. decembra podaljšuje še za prihodnje leto. Sodnik more dovoliti odlog plačila zasebno-pravnih terjatev, ki so nastale pred 1. avgustom 1914. za delo ali celo svoto do 31. decembra 1916. Cesarska naredba urejuje moratorij tudi v opominjevalnem postopanju. — Od šeste moratorijske naredbe ostanejo še nadalje v veljavi določila o vplivu višje sile na menice in šeke, določila o obrestih med odlogom. Naredba obsega tudi že znana posebna določila za južno bojišče. Nova pa je določba, da more upnik staviti predlog, da sodnik odpravi zakoniti odlog, če more upnik verjetno izkazati, da gospodarski položaj dolžnika ne opravičuje več polnega ali delnega odloga.

— **Draginjska doklada za državne uradnike.** 22. t. m. se je oglasila na merodajnih mestih deputacija uradništva in prosila za stalno in splošno draginjsko doklado. Sekcijski načelnik v finančnem ministrstvu, Galecki, in trgovinski minister dr. pl. Spitzmüller sta brez pridržka priznala potrebo stalne in splošne draginjske doklade za vse državne službenice brez izjeme. Zadeva je že v teku in je z gotovostjo pričakovati, da se že s prihodnjim mesecem za uradništvo ugodno reši.

— **Zastavo koroškim prostovoljnim strelcem** namerava pokloniti koroško žensstvo. V to svrhu je izdala poziv grofica Marija Lodron.

— **Umrl** je v Kostanjevici gospod Franc Rueh, posestnik in klepar, veren katoliški mož in oče gosp. inženjerja Rueha. Njegov naslednik, sin Karol, je umrl na bolezn, zadobljeni na gališkem bojišču. N. v m. p.

K smrti prof. Bezenška. Piše se nam: V št. 284 Vašega cenj. lista str. 3 herem danes, da je rajni g. profesor Ant. Bezenšek rodom iz Bukovja blizu Celja. Blagovolite to popraviti v toliko, da je bil pokojnik res rojen 15. aprila 1854 v vasi Bukovje 5, župnija Frankolovo, iz ugledne kmečke hiše »Pintarjeve«. Njegov oče Tomaž, ki je umrl šele pred 4 leti, star 85 let, je bil nad 55 let ključar frankolske tarne cerkve. Pokojnik je bil lep vzgled krščanskega vernega moža. Ni se sramoval moliti odkrit angelskega češčenja ali biti ob dneh Gospodovih sredi med svojimi preprostimi rojaki pri sv. maši in večernicah. Svojemu očetu je podaril krasen marmornat grobni kamen in ob tej priliki, 8. sept. 1911, govoril svojim rojakom prelepe besede, polne krščanskega duha, da bi jih duhovnik ne mogel lepših. Težko nas je zato zadela novica o njegovi smrti. Saj je bil velik naš rojak in smo izgubili z njim moža, na katerega smo po pravici bili ponosni. Zato večem mu spomin med njegovimi rojaki!

— **Dvojna odlika.** Kanonik Fran Povše je dobil sporočilo, da je njegov nečak Vili Povše postal major in si v tej vojski zaslužil dvojno odliko od dveh cesarjev. Naš cesar mu je podelil zaslužni vojaški križec, nemški pa mu je podelil železni križec. Novi gospod major izvira po svojem očetu iz Povšetove rodbe na Trebelnem.

— **Poroka.** V Zagrebu se je poročila 20. decembra t. l. Novomeščanka gđ. Jožica Reitz z inženjerjem g. Josipom Kvarda.

— **Umrl** je v Sevnici kadet učitelj M. Križman.

— **Kip generala Borojeviča na konju.** Profesor Frangeš-Mihanović v Zagrebu je te dni razstavil v svojem ateljeju dela, ki jih je bil prinesel s svojega prvega potovanja na jugozapadno fronto. Razstavo so obiskali nadškof dr. Bauer in več vojaških dostojanstvenikov. General pl. Borojevič je poslal te dni prof. Frangešu večjo zbirko

italijanskih šrapnelskih obrocev, iz katerih se vlije generalov kip, predstavljajoč ga kot jezdec.

— **Vojno odlikovanje.** Cesar je podelil polkovniku Ivanu Brückner 27. domobranskega polka, poveljnika nekega domobranskega polka, viteški križec Leopoldovega reda z vojno dekoracijo.

— **Častna svetinja za 40letno zvesto službovanje** je podeljena nadučitelju v Velikem Gabru Josipu Zajec.

— **Umrl** je v Gradcu c. kr. poštni poduradnik J. Hočevnar.

Nemški list v Belgradu. V Belgradu izhaja list »Belgrader Nachrichten«.

— **Hardnovo »Zukunft«** je nemška vojaška oblast ustavila.

Dvotirna proga Karlovac—Ogulin. List »Eisenbahn« poroča: Kakor je znano, je proga Budimpešta—Reka državne železnice enotirna. Z zgradbo proge Ogulin — deželna meja blizu Knina (ogrsko-dalmatinska železnica) in z otvoritvijo proge Karlovac — deželna meja blizu Metlike se more pričakovati v skorajšnji bodočnosti neposredno črto iz Ljubljane čez Bujbarci—Karlovac—Ogulin—Knin do Splita. Zaradi mogočnosti takega neposrednega prometa je upati, da promet zelo naraste, ter se ne bo mogel razvijati na onem delu proge Karlovac—Oštarije, vsled česar se mora imenovani del proge pretvoriti v dvotirno. Otvoritev drugega tira se otvori javnemu prometu najbrže istočasno, ko bo dograjena ogrsko-dalmatinska železniška proga.

— **Slap pri Vipavi.** Na Slapu pri Vipavi so priredili vojak za domače otroke lep Miklavžev večer. Sobo pri Bonetu so okrasili s cesarskimi slikami, zelenjem in cesarskimi zastavami. Pela se je cesarska pesem, deklamirala Merharjeva »Soči« in Gregorčičeva »Soči« po slovensko in po nemško v Funtkovem prevodu. Peli so cesarsko pesem, Körnerjevo »Gebet vor der Schlacht« in več slovenskih pesem. Najbolje so ugajali otroci, ki so v čeladah in z lesenimi sabljami nastopili ter zapeli »Mi smo vojaki korenjaki«. Miklavž je obdaroval otroke. Čistega dobička je preostalo 101 K 34 vin., katere so uprizariteltji določili za sirote padlih vojakov domače občine za božičnico. Poleg vojakov si je največ zaslug za lepo uspešno prireditve pridobila naša vrla in splošno priljubljena učiteljica gđ. Iva Justin, ter domačinka, učiteljica absolventka Mici Lovrenčič. V imenu revnih otrok vsem skupaj: »Bog povrni!« — Letina je bila dobra, vino prve vrste, a je že skoraj vse razprodano. Mnogo vina je pri nas vzel naš domačin, vrli in pošteni mož Vinko Ambrožič v Zgornjem Logatcu, katerega tem potom vsem odjemalcem toplo priporočamo. Dobili bodo pri njem dobro in pristno blago.

— **Iz ruskega ujetništva.** Matija Valenčič, doma iz Male pristave št. 20, piše svojim sorodnikom iz ruskega ujetništva sledeče: Dragi mi! Jaz sem zdrav. Drugače mi gre bolj slabo, hrana je vedno slabša in manj kot od začetka. Posebno slabo imamo stanovanje in zraven še veliko premajhno za toliko moštva. Postelje in odeje sploh ne poznamo. Pomanjkanje je čedalje večje tudi obleko, perilo in obuvalo, ker naša obleka je že slaba in čedalje slabša.

— **Izpremembe poštne okrajev.** Vasi in selišča: Bača pri Modreji, Grapa, Hotekš, Idrija pri Bači, Ledine, Pleče, Pri Trušerju in Stopič, ki so spadale doslej k c. kr. poštnemu uradu Sv. Lucija ob S., spadajo odsihmal v dostavljavni okraj poštne urada Slap ob Idriji; vasi: Diviziči, Kravarica, Marčana, Pineziči, Suriči in Stancija Cenceroviči, ki so spadale doslej k poštnemu uradu Marčana, spadajo odslej v dostavljavni okraj poštne urada v Vodnjanu.

Vojni kurat g. I. Bervar piše župnika preč. g. J. Kramarju v Ribnem pri Bledu med drugim: Vedno sem zdrav in zadovoljen. Godi se mi prav dobro. Smo etabli-rani, a z delom se že shaja. Sedaj nisem več v epidem. bolnišnici. Tu in tam kak epidemičen slučaj, a drugače ranjeni in navadno bolni.

— **Neznani umrli vojaki.** Peta številka tabel s fotografijami neznanih umrlih vojakov in v spremstvu armade se nahajajočih civilnih oseb se je obenem s popisi teh oseb razposlala na vsa c. kr. okrajna glavarstva na Kranjskem in mestnemu magistratu v Ljubljani, kjer je vsem prizadetim na upogled.

— **Ponesrečeni infanterist** na postaji Poličane, ki ga je vlak povozil 8. t. mes., se je pisal Franc Rupnik.

Zemljevid Egipta s Sueškim prekopom je pravkar izšel. Stane 80 vinarjev. Dob. se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

— **Cena domače koruze, ki je porabna za človeško hrano.** »Zavod za promet z žitom« piše: Koruza je zaplenjena z drugim žitom vred v prid države. Kdor jo hoče prodati, jo sme prodati samo komisijonarnem »Zavoda za promet z žitom«.

: Naročajte „Slovenca.“ :

□□□□□□□□□□

podružnica v Ljubljani. Cena zdrave, zrešane koruze, ki je porabna za človeško hrano, je K 29 za 100 kg netto, postavljena na bližnjo železniško postajo.

Darovi.

Za božičnico vdov in sirot naših padlih junakov so darovali: Franc Povše, drž. in dež. poslanec v Ljubljani 20 K; pl. Polajnar, polkovnik v p., v Ljubljani 30 K; Zavod za pospeševanje obrti na Kranjskem 500 K; »Slovenski Narod« po mestnem magistratu nadaljno zbirko 126 K 23 h; Ivan Kregar, pasar in posestnik v Ljubljani 10 K; Janez Novak, dekan v Radoljici 20 K; Stanko Premrl v Ljubljani 10 K; C. kr. policijsko ravnanstvo v Ljubljani 20 K; Mestni urad škofja loka 102 K; po mestnem magistratu: »Slovenski Narod« zbirko 45 K; rodbina Premrou namesto venca n akrsto g. dekana v p. Fr. Gornika 10 K, krajni šolski svet Ubelsko namesto venca na krsto g. dekana v p. Fr. Gor-10 K, zbirka »Slovenski Narod« 82 K, tedaj skupaj odštevisi poštino 146 K 82 h; Kranjska deželna banka 300 K; Pokorn Avgust, nadoficijal s soprogo, Ljubljana 8 K; Anton Lovšin, župnik, Radomlje 10 K 50 h; Hranilnica in posojilnica Vel. Lašče 30 K; Šolska mladina v Čemšeniku 12 K 18 h; dr. Fr. Grivec, Ljubljana 5 K; Karol Pollak star., tovarnar v Ljubljani 1500 K; Karol Pollak, ml. v Ljubljani 500 K; Jean Pollak v Ljubljani 500 K; Podjetje Kino Central v Ljubljani 1000 K; Anton Krisper, tovarnar v Radečah 50 K; Tekla Schöbel, vdova c. kr. dvor. svetnika v Radečah 6 K; Župni urad v Blagovici 12 K; Franc Rihar v Polhovem gradu 20 K; Marijina družba v Tunjicah 42 K; Županstvo Dol 10 K; Jožef Repič, Zapuže 12 K; Župni urad Bukovšica 10 K; Zadruga tiskarna v Ljubljani 50 K; Hranilnica in posojilnica Suhor 5 K; Kmetijsko društvo v Gorjah 12 K; Vinko Majdič, Kranj, 1000 K; županstvo Čepičje 21 K 10 h; župni urad Stari trg pri Ložu 2 K; Ivan Stritar, kavarnar v Ljubljani, 20 K; Franc Bizilj, gostilničar v Ljubljani, 12 K; županstvo Rudnik 20 K; Posojilnica Trebnje 30 K; župnija Gora 10 K; županstvo Kilovče 10 K; županstvo Osilnica 53 K; župni urad Trnovo, Ljubljana, 18 kron 86 h; županstvo Turjak 20 K; Hranilnica in posojilnica Zg. Tuhin 10 K; županstvo Novi Lazi 32 K 48 h; župni urad Dole pri Litiji 7 K; Václav Filler, župnik, Dole pri Litiji, 10 K; županstvo Zagorje na Krasu 8 K; Občinski urad Javorje 5 K; Jan. Kramar, župnik, Ribno, 10 K; županstvo Predoslje 310 K; dr. Martin Travner, Spodnja Šiška, 5 K; županstvo Rakek 30 kron; Anton Šarc, Ljubljana, 10 K; Anton Tonejc, kavarnar v Ljubljani, 20 K; Franjo Krvarič, Ljubljana, 10 K; Kmetiska posojilnica na Vrhniki 100 K; Karol Počivalnik v Ljubljani 10 K; Štefan Miholič, kavarnar, Ljubljana, 10 K. — Vsem blagim darovalcem bodi izrečena prisrčna zahvala. Darove sprejema še nadalje deželna blagajna v Ljubljani kot centrala ter poleg tega vsi župni uradi in županstva na Kranjskem.

Odbor za vojne sirote.

KINO „CETRAL“

v deželnem gledališču.

Danes zadnjikrat

Skrivnost o „D14“

in

Sladka Neli.

Pri zadnji večerni predstavi ob pol 9. uri zvečer še:

Večerna zarja.

Drama v dveh dejanjih.

Vsled glavne inventure prodajalo se bode vse blago po najnižji ceni.

G. Bernatović

izdaja konzorcij »Slovenca«.

Zahvala.

2774

Za vse izkazano sočutje povodom prebriske izgube naše dobre matere, stare matere in tete, gospe

Jožefe Stroj

kakor tudi čast. duhovščini za častno spremstvo in vsem drugim udeležencem pogreba, ki so spremlili rajnico k večnemu počitku, izrekamo tem potom našo najiskrenejšo zahvalo.

Žapuže 27. decembra 1915.

Žalujejo ostali.

Zidarji, tesarji in stavbinski delavci

dobe trajno delo. — Okrogli, robati in rezani

LES

se kupi. Vprašanja: Gradba delavnic za topničarstvo, Spodnja Šiška.

2761

Ceno se prodaja lahak

voz koleselj

s prsno opremo vred.

Več pove stotnik Neusser Gruberjevo nabrežje 14. Ljubljana.

2766

Prodajalka

srednje starosti, dobi takoj stalno mesto v večji trgovini na deželi z mešaním blagom. Kje, pove upr. tega lista pod št. 2769.

Dobro izurjena

prodajalka

mešanega blaga se sprejme. Vešče železnine imajo prednost.

H. Sasnik, Ljubljana.

2765

Orehov okrogli les

kupi v vsaki množini po najvišjih cenah

Peter Angelo, Ljubljana.

Le pismene ponudbe se žele, tudi od trgovcev. — Posredovalci se iščejo proti dobremu plačilu.

2426

„VEČ LUČI“

in čudovito svetlobo da vsaka petrolejka, ako se rabijo Apollo-tablete 30 % prihranka pri petroleju zagotovljeno.

Cena škatlici (vsebuje 25 tablet) 1e K 1-20, 3 škatle K 3-—, 6 škatel K 5-—, KEMENY, KASCHAU I, poštini predal 12/A 6, Ogrsko.

2771

Breje sanske koze

se po ceni prodajo pri Vnovčevalnici za živino v Ljubljani Dunajska cesta 29.

2724

Prodajalka in trgovski pomočnik

dobita takoj stalno mesto v eni večji trgovini z mešaním blagom, pod ugodnimi pogoji in dobro plačo. Kje, pove iz prijaznosti upr. tega lista pod št. 2720

Sprejme se takoj

2779

vajenec

pri krojaču Adolfu Čepou, ulica na Grad števil. 5, Ljubljana.

Mesto kot

organist

(ali istega nadomestovati) išče krojač (neozelenjen), kateri je izvežban igranja na orgle. Naslov: Franc Zemlš v Gradcu, Glockenspielplatz 6, pri g. Wratschko.

2775

Cena domače koruze ki je porabna za človeško hrano.

Koruzi je zaplenjena z drugim žitom vred v prid države. Kdor jo hoče prodati, jo sme prodati samo komisijonarjem »Zavoda za promet z žitom, podružnica v Ljubljani«. Cena zdrave, zrešane koruze, ki je porabna za človeško hrano, je K 29— za 100 kg netto, postavljeno na bližnjo železniško postajo.

2779

Iščem dva mlada dimnikarska pomočnika

mesečna plača 60 K, hrana in stanovanje, Franc Dolenc, dimnikarski mojster, Reka-Fiume.

2777

LIMON-

esenca 1 steklenica 1 K odgovarja 10 limonam

1753

Lekarna Trnkóczy

Ljubljana zraven rotovža.

Brez posebnega obvestila.

Tužnim srcem naznanja rodbina Kokalj-Tavčar vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prebrisko vest, da je nje nad vse ljubljani oče, oziroma tast, stari oče, brat in stric, gospod

Ivan Kokalj

oskrbnik železne tovarne v p.

včeraj dne 25. t. m. ob 7. uri zvečer po daljši mučni bolezni v starosti 81. let, previden s tolažili sv. vere udano preminul.

Pogreb nepozabnega pokojnika se vrši dne 27. grudnia t. l. ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti Stari trg št. 30 na pokopališče k svetemu Križu.

Posmrtné maše se bodo brale v farni cerkvi svetega Jakoba v Ljubljani.

Bodi mu prijazen spomin!

V Ljubljani, dne 26. grudnia 1915.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

2773

V bolesti javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je glasom uradnih poročil na laškem bojišču nenadoma preminul naš nad vse nam dragi sin, brat, svak in stric, gospod

Andrej Suhadolnik

učitelj in c. in kr. praporščak v rezervi.

Vsem, ki so ga radi ljubeznjivega in blagega njegovega značja vzljubili, ga priporočamo v blag spomin in molitev.

JEZERO-LJUBLJANA, dne 27. decembra 1915.

Žalujejo ostali.

Ker se nahaja naše podjetje tik ob švicarski meji, imamo prilliko za ugoden uvoz vsakovrstnih živil zahtevajte torej naš itd.;

2742

cenik živil

ki ga pošiljamo poštine prosto in zastoj. Gebr. Reichart, veletrgovina, Dornbirn Tirolsko-Predarlsko.

„Pripravna božična darila“

Priporoča se za cenjene dame in deklice: klobuke, kinčane in prazne oblike, športne čepice, ter klobukov in čepic iz najfinije kože.

Zaradi pozne sezije po zelo znižani ceni.

Modni salon A. Stuchly-Maschke

Zidovska ulica 3. — Ljubljana — Dvorski trg 1.

Popravila vestno in točno.

Zunanja naročila z obratno pošto.

Velika izbira žalnih klobukov.